

ქართულ-სომხური ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული სწავლების კურსი

სოციალურ-პოლიტიკური მეცნიერებები

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი, 2017

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური
მხარდაჭერის სრული (ბეჭდურ-ელექტრონული) პაკეტი“

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“
ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო
მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს
ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად,
ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia
Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors
and those providing comments are theirs only and do not necessarily
reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the
Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the
information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **ზოია მხითარიანი**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

ადამიანის უფლებები - პოლიტიკური უფლებები და სამოქალაქო თავისუფლებები, აღიარებული საერთაშორისო საზოგადოების მიერ, რომლებიც განსაზღვრულია სხვადასხვა საერთაშორისო შეთანხმებასა და დეკლარაციაში.

ავადობა - დაავადების ხდომილებათა მაჩვენებელი მოსახლეობაში.

ავადობის დათრგუნვა - ჰიპოთეზა, რომლის მიხედვითაც ადამიანები იცხოვრებენ უფრო ღიბხანს აქტიური ცხოვრებით და სიცოცხლის ბოლო წლებამდე არ შეაწუხებთ ჯანმრთელობის გაუარესება.

ავთარკია - თვითმმართველობა.

ავტომატიზაცია - მუშახელის მანქანა-დანადგარებით ჩანაცვლება და სამუშაო ადგილის შესაბამისი რეორგანიზება.

სარწიხი ჩრავიზღსენ - ჭაღაქასკან ჰრავიონქსენ ს ქაღაქასღიასკან ადათიქონისენ` დანსაქად მიჯადაქაინ ხანრიქას კიღმიღ, ირინქ ასრადქად სნ თარქენ მიჯადაქაინ ხანადასანადქენრიონ ს ხიჯასკადქენრიონ:

ჯიქასრქასმიზმიხ - ჯიქასრქასიქას ხადახასკანნიქასი გიღსანქიქი ადაქასქასსქიქასი მნღ:

ჯიქასრქასმიზმას
ასრღსლასქიხს - ქასრქად, ესთ იქი, მასრქიქ ასქსქი სრქასრ კასყრენ ასქსქიქ სქასქიქ ს მიხსს სქასქიქ ქსრქინ თასრქინ სრასღ ქი ასნხანდასთასღნი ასთიღიქასი ქასთქასრასღიონღ:

ასქასრქიხს - ინქსასკათასქასრიონ:

ასქასიუსსაქიხს - ასქასთიონქი ქიქასრქინიონ მსქსნას-ასარქასქირონსენ-რიქ ს ასქასთასთსქი ხანასყასთასქასი ქსრასკადმასქსრყიონ:

ალტრუიზმი - სხვათა კეთილდღეობაზე ზრუნვა, რაც საერთო სიკეთის გააზრებაზეა დამოკიდებული.

ალტრუისტული თვით-მკვლელობა - ისეთი თვითმკვლელობა, რომელიც ჯგუფის ან საზოგადოების უკიდურესი მიმდევრობის შედეგია.

ამბოხი - ახალი მიზნების დასახვა და მათი მიღწევა ახალი საშუალებებით.

ამორჩეული სამედიცინო ორგანიზაცია (PPO) - ექიმთა ჯგუფი, რომელიც ფასდაკლებით სთავაზობს კონკრეტულ სერვისებს პაციენტთა გარკვეულ ჯგუფებს.

ანარქია - სიტყვა-სიტყვით მმართველობის გარეშე. იგი ხშირად გამოიყენება უარყოფით კონტექსტში დესტაბილიზაციისა და ქაოსის აღსანიშნავად.

აშლასაჩირობის`

აღსრინი-ფაქტ – ზოგადიოქონს აქლ ანდანგ რარესკეციოქონს კამ ჯახერქი მასინ, ინჯრ კახაქად ლ რნეჰასნიორ რარქქი გჰოსასკვიამქგ:

აშლასაჩირაქას

ჩსქსასოქასნი-ფაქტის – აქსაქაქი ინქნასაქანოქონს, ინჯნ არეოქონქ ლ ქამქი კამ ხასარაკოქონს ბაქრახელე ხესთორეოქონს:

ჩონიქონი-ფაქტის – სორ ნაქათასქნერქი ნაქანსჯომ ნორქანსგ ხასანქლ სორ ამქიჯინსეროქ:

ღსარქასო **ჩქქქასქას** **ქასქასქანროქონი-ფაქტის**

(PPO) – ჩქქქსქნერქი ქთომქ, ნორე ნორეჯასქი ქამქერქი ხქქანქონსერქი ათაჯარქონს ლ გელქერ ნორეჯასქი ბათაქონსქონსნერქი ხამარ:

ასსარქას

(ამნსაქოქონს) – ჩათაგქორქნ` ათანსგ კათაქარქანს: აქს ხადაქი იქთაქორბქონს ლ რაგასასქანს ხამასთქსათონს`

ანთროპოცენტრიზმი - შეხედულება, რომლის თანახმადაც ადამიანის სასიცოცხლო მოთხოვნილებასა და სურვილებს, როგორც ზნეობრივი, ასევე ფილოსოფიური თვალსაზრისითაც უმთავრესი მნიშვნელობა ენიჭება.

ანიმიზმი - იდეა იმის შესახებ, რომ ყველა ნივთსა და საგანს სული აქვს.

ანკეტირება - კვლევის მეთოდი, რომელიც კითხვარებს ან ინტერვიუებს, ან ორივეს ერთად იყენებს იმის დასადგენად, როგორ ფიქრობენ, განიცდიან და მოქმედებენ ადამიანები.

ანომია - იმ წესებისა და ღირებულებების შელახვა, რომელიც მართავს და ამთლიანებს სოციალურ ცხოვრებას და ინდივიდებს

ანსკაიონიოქიანს ს ქათის არითახაქომანს ხამარ:

ԱՏՏՐՈՂՈՑԵՏՏՐԻԶՄ - Ուս-մոնք, ըստ որի առաջնային նշանակություն են շնորհ-վում մարդու կենսական պահանջմունքներին ու ցանկություններին, ինչպես քարոյական, այնպես էլ փիլիսոփայական տեսանկյունից:

ԱՆԻՄԻԶՄ - Գաղափար, ըստ որի բոլոր իրերն ու առարկաներն ունեն հոգի:

ԱՆԿԵՏԱՎՈՐՈՒՄ - Հետազոտության մեթոդ, որն օգտագործում է հարցաթերթիկներ կամ հարցազրույցներ կամ երկուսն էլ միասին՝ որոշելու համար, թե ինչպես են մտածում, վերապրում և գործում մարդիկ:

ԱՆՈՄԻԱ - Այն կանոնների և արժեքների ոտնահարում, որոնք ղեկավարում և ամբողջացնում են հասարակական կյանքն ու

არჩევნები - არჩევითი თანამდებობების დაკავების საშუალება მოსახლეობის გარკვეული ნაწილის _ ამომრჩევლის გადანყვეტილების თანახმად.

ასაკი - ბიოლოგიურად ეს არის წლები, მოყოლებული ადამიანის დაბადებიდან. სოციოლოგიურად, ეს ცნება მოიცავს კულტურულ დეფინიციებსაც იმის შესახებ, თუ რა მოეთხოვებათ ან შეესაბამებათ ადამიანებს სხვადასხვა ასაკში. ეს დეფინიციები სხვადასხვა საზოგადოებასა და კულტურაში სხვადასხვანაირია.

ასაკობრივი გარდამავლობისადმი მიძღვნილი რიტუალები - სახალხო საზემო ცერემონიები, რომლებიც ადამიანის ერთი ასაკობრივი სტატუსიდან მეორეზე გადასვლას ეძღვნება.

უახერხი ყაჯთაყანოქჟან ხამარ:

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ – Ընտ-րովի ყაჯտոններ գբադեց-նելու միջոց՝ բնակչության որոշակի մասի՝ ընտրողների, որոշման համաձայն:

ՏԱՐԻՔ – *Կենսաբանորեն* սրանք տարիներ են՝ մարդու ծննդյան օրվանից: *Սոցիոլոգիական առումով*, այս հասկացությունը ներառում է նաև մշակութային սահմանումներ այն մասին, թե ինչ է պահանջվում մարդկանցից կամ ինչ է բնորոշ մարդկանց տարբեր տարիքում: Այս սահմանումները տարբեր հասարակություններում և մշակույթներում տարբեր են:

ԱՆՑՈՒՄԱՅԻՆ ՏԱՐԻՔԻՆ ՆՎԻՐՎԱԾ ԾԻՍԱԿԱՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ – Ժողովրդական տոնական արարողություններ, որոնք նվիրվում են մարդու մի տարիքային կարգավիճա-

ასაკობრივი დისკრიმინაცია - ინდივიდისთვის უარის თქმა გარკვეულ უფლებებზე, შესაძლებლობებსა და მომსახურებაზე მხოლოდ მისი ასაკის გამო.

ასაკობრივი ზრდა - ადამიანის გადაადგილება ცხოვრების კურსზე დაბადებიდან სიკვდილამდე

ასაკობრივი კოჰორტა - ადამიანების კატეგორია, რომლებიც დაიბადნენ ერთსა და იმავე წელს ანუ კონკრეტული წლის უახლოეს პერიოდში აქეთიქით.

ასაკობრივი რანჟირება - ადამიანების სოციალურ კატეგორიებად კლასიფიცირება ასაკის მიხედვით.

ასაკობრივი სტრუქტურა - ცხოვრების კურსის თითოეულ საფეხურზე მყოფი ადამიანების რაოდენობა.

სიხე აქიუსიხ ანგნსელიონ:

SURIFUSIS

ISIRIYASIRI-IBIRI -
სერძელ მარტიო ირივასიხი
ქრაციონსნერი,
ხნარაციორიქიონსნერი ს
ბათაქიქიონსნერი ქრაციონს
` მჩაქნ სრას თარქქი
ყასთდათიქ:

SURIFUSIS AX -
სარტიო
სთელაქარძელ
სქანსქი
ქნსაქქიქი ` ბნქელიქი
მჩნქნ
მასქ:

SURIFUSIS YINIRSA -
სარტიქანს
სქასთეტიქიას,
იქქერი ბნქელ ხნ
სთიქნ თარტიონ
სქამ ირივასიხი
თარქქას
მთიასქას
ბასმანსასქასხასთქასბიონს
` აქუს
თი აქნ სთიქნ:

SURIFUSIS YASAYAR-GRIS -
სარტიქანს
ტიასასქარქიონს
სთიქიასქასქას
სქანს სქასთეტიქიასნერი
` ქუსთ
თარქქიქი:

SURIFUSIS

YANIRIYASIS -
სქანსქი
ქნსაქქიქი
ქთიქასქანსქიქი
ასასთქდანთიონს
გათსქიქი

ასაკობრივი შედგენილობა
- მოდელი, სადაც მოსახლეობის ნევრები განანილებულნი არიან სხვადასხვა ასაკობრივ კატეგორიებში.

ასაკობრიობა - ასაკის საფუძველზე ადამიანის ნეგატიური შეფასების სისტემა, რომელსაც ძირითადად მოხუცებთან მიმართებაში იყენებენ.

ასიმილაცია¹ - პროცესი, რომელშიც სუბკულტურათა ძველი და ახალი ნევრები თმობენ მშობლიური კულტურის ნიშნებს და იხრებიან იმ საზოგადოებაში არსებული დომინანტი კულტურისკენ, რომელშიც უხდებათ ცხოვრება.

ასიმილაცია² - პროცესი, რომლის დროსაც იმიგრანტი საზოგადოება ფასეულობებთან და ცხოვრების წესთან შეწყობითა და მისდამი ლოიალობით,

მაროქსანგ უანასკ:

SURFUSUS YUSU - შიქს, ირთქ ააღაწასკიქოქანს ანოქანსერქ რაქქაქად ზს თარქერ თარქრაქს ქაქქერიქ:

SURFUSUSNITIFINIS - Sa-რქქქ ხქმანს ქრა ანბქ რაგაასკანს გნახათმანს ხამასკარქ, ქნქრ ხქმნასკანოქმ თარქგ მაროქსანგ ხსთ კააქაქად ზს იქთაქქობოქ:

მირღირ¹ - გორბრქაგ, იროქმ ზსოქამქასკიქოქსერქ ხქნ იქ სორ ანოქანსერქ ქქქოქმ ზს ხაქრქსქ მქასკიქოქქ ნმოქნერქ ს ხასკიქოქმ რქაქქ აქო ხასარასკიქოქსოქმოქმ აოქკა გერქქქოქოქ მქასკიქოქრქ, იროქმ ასოქაქაქად ზს ააქრქ:

მირღირ² - გორბრქაგ, ირქ ქამანასკ ნერქაოქოქაქ ხამაქაქქ, აქქქქსერქს ს ააქრქლსქერქქს ხარმარქქლქ ს სრა ხანოქსაქ ხაქასოქარმოქოქამქ`

საკუთარ კულტურულ თვითმყოფადობას კარგავს.

ასოციაცია - ნებაყოფლობითი, წევრთა საერთო ინტერესებისა თუ მიზნების გამოხატველი ორგანიზაცია.

აფირმატიული აქტი - კონკრეტული ჯგუფის წევრების გამო განსაკუთრებული მოპყრობა, მათი ინტერესების გათვალისწინება ძირითადად წარსულში მომხდარი დისკრიმინაციის გამოსასწორებლად

აღმასრულებლების კოალიცია - კოალიცია, რომელსაც აერთიანებს საერთო ინტერესები და სოციალური წარმომავლობა.

ახალი ნორმის წარმოქმნის თეორია - პრინციპი, რომ ჯგუფი ქმნის ახალ ნორმებს ბუნდოვანი სიტუაციის გასარკვევად.

ბავშვთა სიკვდილიანობის კოეფიციენტი - მოცემულ

სიორგნიონს ე ხრ მჯსკიოქსაქინ ხიქსიოქიონღ:

აუტ-გრაფიკა - ყამაქიო, ანღამსნერი რიღხანოიო ჯახერი ոი ნაყათასნერი სერესაყსნოღ კსადამსკერიაციოქინ:

აჭირსაჭი (იოქსან) **აყს** - იოიჯსკი ხამჩი ანღამსნერი ხამარ ხათიოქ ქსერიქმიონღ, სრანგ ჯახერი ნაქათსთოი` ხიქსასასნოიო ანგყაქიოთსეღი იონსესად ქსოქსასნოქსან ჯოსქამან ხამარ:

აიოქსაქირსერი რაქსიქ - რაქსიქ, იოქინ ხამაქამქიონს ხს რიღხანოიო ჯახერი ს აიგხაქსანსაქიონღ:

აიოქსაქირსერი მქსაქიოქსაქს - სქქიონღ, იო ქიოქმიქლ ათსეღიონს ხ სოქსოქმიქრ` ანოქოქ იქრაქქიქსაქლ აყარქქიო ხამარ:

აიოქსაქირსერი საქსაქიოქსაქს - სქსაქლ თარქლ

წელიწადში ერთი წლის ასაკამდე გარდაცვლილ ბავშვთა რაოდენობა 1.000 ცოცხალ ნაყოფზე.

ბიუროკრატია - ორგანიზაციული სტრუქტურა, რომელიც ხასიათდება შრომის სპეციალიზაციითა და მისი მკაფიოდ განაწილებით, ოფიცერთა იერარქიით, დეტალურად შემუშავებული წესებით, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მიუკერძოებლობითა და დამსახურების მიხედვით დაჯილდოებით.

ბრბო - ხალხის დიდი ჯგუფი, რომლის წევრები ემოციურად არიან აღელვებული და ჩართულნი არიან ან იმუქრებიან ძალადობაში ჩართვით.

ბურჟუაზია - სოციალური კლასი კაპიტალისტურ განვითარებად საზოგადოებაში, რომლის საკუთრებასა და კონტროლშია

ენჭაფვიდ მიხჯს მესკ თარესკან ხასსკლ მახა-გაბ ღრესანსერქი ჰქიკლ` 1000 სენსიანსი აყოღი ხაჟკიკლ:

ԲՅՈՒՐՈՎՐԱՏԻԱ -
Կազմա-կերպական
կառուցվածք, որը
բնութագրվում է
աշխատանքի մասնագի-
տացմամբ և դրա հստակ
բաշխմամբ, սպաների
հիերարქիայով, մանրա-
մասն մշակված կանոն-
ներով, որոշումների
կայացման գործընթացում
անსկոլմնակալությամբ և ըստ
արժանիքների պար-
զկատրմամբ:

ԱՄԲՈՒՄ - Մարդկանց մեծ
խումբ, որի անդամները
էմոցիոնալ ոգևորված են և
ներգրավված են բռնության
մեջ կամ սպառնում են
բռնության գործադրմամբ:

ԲՈՒՐՇՈՒԱԶԻԱ -
Սոցիալ-կան դասակարգ
կապի-տալիստական
զարգացող հասարակության
մեջ, որի սեփականության և

პროლუქციის წარმოების
სამუალებები (მინა, ფაბრი-
კები, მანქანები...)

გაგება - ტერმინი იმის
გასაგებად, რას ფიქრობენ
და გრძნობენ ადამიანები.

**გაერთიანებული ერების
გენერალური ასამბლეა** -
გაეროს მთავარი სათათ-
ბირო ორგანო, გაეროს
ყველა წევრით წარმოდგე-
ნილი და წესდებით
უფლებამოსილი - გადა-
წყვეტოს პოლიტიკური,
ეკონომიკური და სოცია-
ლური საკითხების ფართო
წრე.

**გაერთიანებული ერების
ორგანიზაცია განათლების,
მეცნიერების და კულტურის
საკითხებზე, იუნესკო** -
გაეროს სპეციალიზებული
დანესებულება, შექმნილი
ნაკლებგანვითარებული
ქვეყნების მოსახლეობის

პერა-ხსკმანს მსე ზს
ააყრანჲი ართათიოქჲან
აქიჯიგსერე (ხოე,
გიობარანსერ, მსჲს-ნანსერ
...):

ლსაილსლ - სერაქს
ხასკანსაქი ხასარ აქს, ჲს
ქს ზს მთაბიომ ს გვიომ
მარექს:

**სრაჲიოჲას ადჲსრი
ფსაჲიო ასსაჲსლს** -
სსჲ-ქ გქსაქიო
ქიოქიოქსკსკსან მარაქს`
ნსრქსაქსკად სქსაქიოქად
აგკსრქ კსკანსკსრქიოქსან
ქიოქ ანოქამსსრქოქ ს
ჲანოქსა-იოქსაქსარ
ქრსკაქიოქად` იოქსქიო
ქსოქსკსან, თნთსსასკან ს
სოქსაქსკან ხარკსრქ სქს
ქრქანსკ:

**სრაჲიოჲას ადჲსრი
ჲსდსა-ჲსრიოქიოქსილს
ჲრიოქიოქსა, გრსიოქიოქსა ჲჲ
ჯარჲსრი სსსრს** -
ჲიქსლსსჲო-ს სქსაქიოქად
აგკსრქ კსკანსკსრქიოქსან
მასსა-გქსოქსკად
ხასსოქსოქს-ქილს ზ, იოქ

წერა-კითხვის დონის ამაღლებისთვის ხელშეწყობის, სამეცნიერო და კულტურული გაცვლების ინტენსიფიკაციისა და ინფორმაციის გავრცელების მიზნით.

გაერთიანებული მეტრო-პოლიტანური სტატისტიკური ტერიტორია - ერთი ან რამდენიმე ქალაქი თავისი შემოგარენებით, რომლის მოსახლეობა მილიონს აღემატება.

გაზეთი - პერიოდული (ყოველდღიური, ყოველკვირეული...) გამოცემა ფურცლების სახით, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების შესახებ.

გამომწვევი მოვლენა - შემთხვევა, რომელიც ხალხის ვარაუდსა თუ ეჭვებს ამართლებს და კოლექ-

სითებძელს და აცხადებს დაიკრძალა რეპრინტის ადგიანსაქციონის გრადიენტის მასკარის დაქვემდებარებით, ხელის, სეხუდის და კანკარის დაქვემდებარებით. ახლანდელი ინფორმაციის გავრცელების მიზნით.

სტატისტიკური ტერიტორია - ერთი ან რამდენიმე ქალაქი თავისი შემოგარენებით, რომლის მოსახლეობა მილიონს აღემატება.

გაზეთი - პერიოდული (ყოველდღიური, ყოველკვირეული...) გამოცემა ფურცლების სახით, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების შესახებ.

გამომწვევი მოვლენა - შემთხვევა, რომელიც ხალხის ვარაუდსა თუ ეჭვებს ამართლებს და კოლექ-

ტიურ ქმედებას იწვევს.

გამრავლების ოჯახი - ოჯახი, რომელიც შედგება ცოლ-ქმრისგან და შვილებისგან.

განათლება - კულტურის, უნარ-ჩვევების, ცოდნისა და გამოცდილების ფორმალური და სისტემატური საშუალება ერთი თაობიდან მეორეზე გადასაცემად ფარული სასწავლო პროგრამა – ქცევის დაუნერვლი კოდექსი, რომელიც სკოლებში ისწავლება და ამზადებს ბავშვებს აკადემიური და სოციალური წარმატებისათვის გარე სამყაროში.

განზოგადებული სხვა - ზოგადი წარმოდგენა იმაზე, თუ რას მოელოის საზოგადოება ჩვენგან.

განწყობა - კატეგორიული წინასწარგანწყობა

კადბნერდ ს ხაროიციონ
სიქსესიქლ კიბიბოიქიონ:

ჩუბსუბსუს ღსსუსიქ – ღსთასიქ, იბრ ჩაბქსაგაბ ლასიონასკან კიბქიქ ს სრესასსსსრქიქ:

ყრბიბიბიბი –
სუასიბიქი,
სარბოიქიონსსსრქი ნი
ხსთიბიქიონსსსრქი, კჩსესიქ-
სსსრქი ს ქიბრბი აყასთი-
სასკან ს სჩასთსმასიქ
სჩიბიქ ` მჩ სსრსიქიქ მქიასი
ქიბქსანსესიქი ხსმარ კაბიბიქ
ნიბიბსასკან ბრასქიქ `
ქარქიქ ჯბრქსაბ სანბიბასქიქ,
იბრ ნიბიბსანსიბიქ ლყბიბი-
სსსრქიონ ს აყასბრასთიბი
სრესასსსრქიონ არბბაქიბ
ასქასარქიბიბ ასკაბესქასკან
ს სიბქიასქასკან ხსბიბი-
ბქიბიბი ხსმარ:

ღსიქსსღსიქსს ბიბიბი
– ღსბქიბიბიბი აყასსესესიბიბი
ასქი მასქიბ, ბეს ქიბ ლ
ასსსსსსსსსსსსსსსსსსს
ხასასრასსსსსსსსსსსსს
ბქიბიბიბი მსესასსსსსსსსსსსსს:

სრასსსსსსსსსსსსს
– ყბრასკან სჩასასბრასმ-

ადამიანების მიმართ (როგორც პოზიტიური, ასევე ნეგატიური), რომელიც ეფუძნება რეალურ ან წარმოსახვით მახასიათებლებს.

გარდამავალი სტატუსი - სტატუსი, რომელიც იცვლება დროთა განმავლობაში. ასაკი გარდამავალი სტატუსია, რადგან ადამიანები პერიოდულად გადადიან ერთი ასაკობრივი კატეგორიიდან მეორეში.

გარიგება - პროცესი დანაშაულის აღიარების, რომლის დროსაც საოლქო პროკურორი სთავაზობს ეჭვმიტანილს ბრალის შემსუბუქებას იმ შემთხვევაში, თუ იგი აღიარებს დანაშაულს და უარს იტყვის სასამართლო პროცესზე.

გაფართოებული ოჯახი - ოჯახი, რომელიც შედგება სხვადასხვა თაობის წევრებისგან და სხვა ნათესავებისგან. ოჯახის ბირთვი სისხლით ნათესავებისგან

ერქობრივ მარტყანს ნსათმამქ (ჩნჯახს ერასკან, აქნახს ლქახსასკან), ირლ ჩინსქად ლქრასკან კამ ლრსა-კახასკან ჩასოსანჩინლრქ კრა:

ასგინსსახს ჴარღახქ-ჯახ - ჴარღახქდასკ, ირლ ქიქსკიომ ლქქამანსკი რნქახღქომ: სარქქრ ასნომახქნ კარღახქდასკ ლქ, ქანქ ირ მარქქს კარქლრახარ მქ თარქქახქნ კარღქგ ასნომ სნ მქიოსქნ:

ჯახსარარღახქრ - სლქქი დანახქმან კიბრნქახგ, ირქ რნქახღქომ მარღახქნ იასთახასაღრ კასკადქახქნ ასოჯარქიომ ლქ მლქახქიოქქახს ქლქსახგომ, ლქ სახ რნქიონომ ლქ ქრ მლქქრ ს ჩრახქარქიომ იასთახარქიოქქინსქგ:

ლრქლახსქახთ ლრსახსქ - ლნთახსქქ, ირლ ქათქახგად ლქ თარქლრ ასქიონქნლრქ კიქქქქქგ ს აქლ ჩარახასთნლრქქ: ლნთახსქქ მქიოსქლ კახქმქად ლქ

შედგება, ხოლო მათი მეუღლეები ფუნქციურად მარგინალურ და პერიფერიულ მდგომარეობაში არიან.

გაცხადებული ფუნქცია - სკოლების ფუნქცია, შეასწავლონ ახალგაზრდებს აკადემიური უნარ-ჩვევები, როგორცაა წერა და კითხვა.

გეზელშაფტი - საზოგადოების ან ასოციაციის შესატყვისი, რომელიც აღწერს იმგვარ დასახლებებს, რომლებიც ხასიათდება მრავალრიცხოვანი მოსახლეობით, სოციალური და გეოგრაფიული მობილობით და შედარებით უპიროვნო დამოკიდებულებით. ამგვარ საზოგადოებებში ადამიანები ძირითადად უცხონი არიან ერთმანეთისთვის.

გემინშაფტი - მცირე, მეტად სტაბილური ტრადიციული დასახლება, სადაც

არქონსკაცვასკან ხარა-დასინტიგ, ჩისკ სრანგ ამონსინსტერ დორბათიქა-ქინ ათონიქ მარეჩინალ ს დაქარამასაქინ ქიქასკონ ს:

ՀԱՅՏԱՐԱՐԿԱՏ ՓՈՐՄԱՌՈՒՅԹ – Դպրոցների գործառույթ, սովորեցնել երիտասարդների სკაդემիასკან ხმთიქოქონსტერ ու სკაროქოქოქონსტერ, ჩინჯაქ-აქე სნ გრელ ს სკარქალ:

ԳԵԶԵԼՇԱՖՏ – Ընկերությանը կամ ընկերակցությանը համապատասխանող բათ, որը სკარագქონ ს აქსაქსიქ բնასკაქაქტერ, որინք բնოქსაქქქონ სნ მნბაქանასკ բნასკქოქამქ, սոგჩალასკან ს აქქაქჩა-გქასკან ჯარქონსასკოქამქ: Նման ხասարაკოქოქონსტერონ მარქիქს ჩქმნასკანსონ სოთარ სნ მქქանგ:

ԳԵՄԱՅՆՇԱՖՏ – Փոքր, ჯատ სკაქონ, აქանქასკან բნასკაქაქ, որთელ მარქიქს

ადამიანები სიცოცხლის ბოლომდე ცხოვრობენ და ინარჩუნებენ მძლავრ სოციალურ და ეკონომიკურ კავშირებს.

გენდერი - სოციალურ და პოლიტიკურ თეორიებში მამაკაცებსა და ქალებს შორის არსებული სოციო-კულტურულ სხვაობები.

გენდერული როლები - განსხვავებული დავალებები და აქტივობები, რომელსაც საზოგადოება მიაწერს თითოეულ სქესს და განსაზღვრავს მამაკაცურობის ან ქალურობის ნიშნით.

გენდერული სტერეოტიპები - ზომავე მეტად გამარტივებული, მაგრამ მყარი იდეები, რომელიც შეეხება მამაკაცებისა და ქალების თვისებებს.

გენდერული უთანასწორობა - უთანასწორობა მამაკაცთა და ქალთა

საყოფად ზნე მჩინჯ სყანჭი ქსრე ს ყახყანთომ იოქლე სიგყალსყან ს თნთესასყან სყასყრე:

ფესიერი – სიგყალსყან ს ყაღყასყან თნსოქოთინ-ნერიომ თღამარეყანსე ს სყანასე მჩეს სოყ სიგყალ-ძასკოქსყინ თარყერიქოთინსერ:

ფესიერიმჭი რნერი – სარყერ სოთღაღერანქსერ ს ღოიბოინსოქოთინსერ, იოინყ ხასარასკოქოთინე ქსერაღოომ ჳ კოიარყანყოიერ ასეჩ ს სახმანთომ სყანასეჩოქსყან სყან სონასყანოქსყან ხიქიქიქ:

ფესიერიმჭი ყაროინსხ-ოერი – ჟასყადანსე ყარეღესქად, ყაყე სყოინსე ღაღასყარისერ, იოინყ ქსერა-ყერიომ ზნ თღამარეყანსე ს სყანასე ირასკისერჩინ:

ფესიერიმჭი ასჟასყასყ-რიიოჭი – ასხასყ-საროქოთინს

შორის ეკონომიკურ, სოციალურ და პოლიტიკურ სფეროებში, რაც გამოიხატება არათაბარი ანაზღაურებით ერთნაირ სამუშაოზე, განათლების მიღების ნაკლები შესაძლებლობებით, პოლიტიკურ ცხოვრებაში მონაწილეობის შეზღუდვით და ა.შ.

გენოციდი - მასობრივი მკვლელობების, იძულებითი გადასახლებების, ხელოვნურად თუ სტერლიზაციის გზით ხალხის განადგურება ეროვნული, რასობრივი, ეთნიკური ან რელიგიური ნიშნით.

გენტრიფიკაცია - მუშათა კლასით ან მოსახლეობის ღარიბი ფენით დასახლებული ტერიტორიების გადაქცევა საშუალო და ზედა საშუალო ფენების

თქანარქსანგ ს კანანგ მიქს` თნთხასკან, ათგიალსკან ს ჟაღაჟასკან ილირთ-ნსერიომ, ირნ ართსაგილიომ ლ ანხასკასარ ქარბათრ-მამქ მიანმან აჯას-თანჭი ექმანგ, კრქოიქოინ სითანალი აკასას ხნარაქიოიქოინსნერიქ, ჟაღაჟასკან კუანჭინ მას-ნასკიოქან სახმანა-ქასკამაქ ს აქს:

გზრასოუსნიძვიხს – ღან-გქადაქინ საყანოიქოინ-ნსერიქ, რინქ თნეახანოი-ქოინსნერიქ, არხესთას-კანთრეს კამ სთერიქი-განგმან დანსაყარხოქ ძოიქიქი იჯანგოიმ საგაქინ, ნასაყასკან, ლქნიქასკან კამ კრიანსკან ხიქნერიქ:

გნსწიწიყსჭნა – რანქირ ეასასკარგოქ კამ ათქასთ ქასქოქ რნასკესკად თარადქნსერიქ ქნერადიომ მიქინ ს ქნერიქ მიქინ ქასქერიქ რნასკთარადქნსერიქ:

სამოსახლოოდ.

კლესები - წვრილი ფერმერები, რომლებიც ოჯახებისა და მარტივი ტექნიკის დახმარებით თავს მოსაველითა და საქონლით ირჩენენ.

კლობალიზაცია - პროცესი, რის შედეგადაც ნაციონალურ სახელმწიფოთა საზღვრები, სხვადასხვა სფეროში სულ უფრო გამჭვირვალეა, მსოფლიოს ხალხებს შორის მჭიდრო ურთიერთკავშირები იბმება.

დაბალგანვითარება - თანამედროვე ეკონომიკური ზრდის ნაკლებობა, რაც ახასიათებს ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებს მდიდარ და განვითარებულ ქვეყნებთან შედარებით.

დაბალი დონის პოლიტიკა - ნეომარქსიზმის თეორიებში საერთაშორისო ეკონომიკისა და პოლიტიკის

ფინიურაშისერ - შანრ ჭერ-მერსერ, იონრ რნსთანრქ-ნერქ ს აყარრ თნქანქსკაქ ოცნოქყამრ რერრ ადნე-ნნქლ ს ანასთონსნერ აყახნქლ ნს აყახიქლიმ რრნეგ ციქიქიქონრ:

ფლირსლსაშინს - ჳორბრნ-რსგ, რნრქ რნსოსანრქლ აცყაქრ აქსთოქიქონსნერქ სახმანსნერქ თარრერ რიქრთსნერონმ აქქქ რ აქქქ რსაქანსეჩქ ნს, აქქარჩქ რიქიქიქიქრქ მრქს სერო რიქრჩარარქ-რიქიქონსნერ ნს რას-თასოქლიმ:

რსთრ რსარრსაშინს - რსამა-ნასკსკრქგ თნსნსასკან ადჩ აყსკას, ირქ რნოქოქ რ აყსკას ცარცაგსბ რერქრნერჩნ` რაროისო ს ცარცაგსბ რერქრნერქ რამნსათოქყამრ:

რსთრ სსარარრარჩ რსარრსარ-რსარინრრრინს - სნონარრქ-სჩქმჩ თნსთოქიქონსნერონმ მრქაცყაქრნ რქონოქსკაქ ს

მოდელი, დამყარებული იმ მტკიცებულებებზე, რომ ნაკლებგანვითარებული მრენველობის მქონე ქვეყნების ეკონომიკა ექსპლოატირდება განვითარებული მრენველობის მქონე ქვეყნების მიერ.

დაბალი კლასი - სოციალური კლასი, რომელიც მოიცავს ხალხთა ჯგუფს საკუთრების გარეშე, უმეტესწილად უმუშევარი, რომელთაც არა აქვთ ძალაუფლება და პრესტიჟი.

დაბინძურება - გარემოსთვის მიყენებული ზარალი, გამონვეული ნარჩენების ისეთი რაოდენობით, რომლებიც გადატვირთავენ ბუნებრივი რეციკლირების სისტემებს.

დადგენილი ფასი - ანაზღაურების გამოთვლა კონკრეტული სამსახურისთვის უნარ-ჩვევების, მონდომების, პასუხისმგებლობასა და ამ სამსახურთან დაკავშირებული რისკის ფაქტორ-

ულაქსის მიხედვით, ხიანსა და ანაზღაურების კონტრაქტის მიხედვით, რომელიც ანაზღაურების მიხედვით განისაზღვრავს ანაზღაურების დონეს. ანაზღაურების დონე განისაზღვრავს ანაზღაურების მიხედვით ანაზღაურების დონეს.

ՑԱՕՐ ԽԱՎ – Մոնիტირების խումբ, որը ներառում է սեփականությունից զուրկ ժողովուրդների խումբ, ხիანსა და ანაზღაურების, ուղղակի չունեն իշխանություն ու հեղինակություն:

ԱՂՏՈՏՈՒՄ – Շրջակա միջավայրին պատճառած վնաս, հարուցված թափոնների այնպիսի քանակ, որոնք գերբնական ძალების վերահսկման համակարգեր:

ՄԱՀՄԱՆՎԱԾ (ՖԻԶՄԱԾ) ԳԻՆ – Վճարման հաշվարկում կոնსյուտ սպասարկման համար, հետադարձության, ու կարողությունների, ջանքի, պատասխանատվության և

რის გათვალისწინებით.

დადებითი დისკრიმინაცია
- დისკრიმინაციის დასაძლევევი კონკრეტული ზომები, რაც გამოიხატება უმცირესობებისათვის კონკურენციის განწვევის შესაძლებლობების გაზრდაში.

დამოკიდებულების თეორია - მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც ქვეყნების დაბალგანვითარება, ძირითადად, გამონწვეულია მათი დამოკიდებულებით ინდუსტრიალიზებულ და განვითარებულ ქვეყნებზე.

დამოკიდებული ცვლადი - თვისება ან ფაქტორი, რომელზეც ექსპერიმენტის დროს გავლენას ახდენს ერთი ან მეტი დამოუკიდებელი ცვლადი.

დამოუკიდებელი ცვლადი - თვისება ან ფაქტორი, რომელზეც ექსპერიმენტის

აქა აჯასათასქი ხესთ
კააკად იქსქი კორბინსქი
ნაქასათესამაქ:

**ჯრაყას ზსრაყასნი-
ბჷნიზ** - ზსორასკანორ-
ქთან ხაიქახარამან
ხაათოსქ მიჯიგაათომანსქ,
ორინჲ აროსავოქლიამ ხს
ქიიქრამასანიოქონსინსქი
მრგასკვიოქთან გოცგაქქ-მან
ხსარაქლიოქონ-სინსქი
აძმანს მსჯ:

ყამაყსთნი-ბჷს
სესნი-ბჷნიზ - სესასკესთ,
ესათ ირქი ხექსინსქი გაბქ
კარკავგომქ, ხიმასასკა-
ნიომ, აყამასნაქლიქად ხ
სრასგ კაქაქადიოქამქ
ქინოისორაქიკავსად ს
კარკავგად ხექსინსქიგ:

ყამაყსაღ ფიფინსაყას -
ჯასოქიოქონს კსამ კორბინს,
ირქი ქოა ქორბქი ჭამასასკ
სინსქკორბოიმ ხს მსქ კსამ
ასქსქი ასსკაქა
ქიიქიქასასკანსქ:

ასყასუ ფიფინსაყას -
ჯასოქიოქონს კსამ კორბინს,
ირქი ქოა ქორბქი ჭამასასკ

დროს გავლენას ახდენს ერთი ან მეტი დამოკიდებული ცვლადი.

დანაშაული - სახელმწიფოს მიერ კანონით მიღებული ნორმის დარღვევა.

დევიანტური კარიერა - თანდათანობით შერწყმა დევიანტურ ცხოვრების წესთან და დევიანტურ სუბკულტურასთან დაკავშირება.

დევიაცია - ქმედება, რომელიც, სოციალური ჯგუფის აზრით, არღვევს მათ ნორმებს.

დემაგოგი - პოლიტიკური ლიდერი, რომელიც ხალხის გარკვეულ მასას ისტერიული ენთუზიაზმის აგორების მეშვეობით აკონტროლებს.

დემოგრაფია - მეცნიერება იმის შესახებ, თუ როგორ მოქმედებს მშობიარობა, სიკვდილიანობა და მიგრაცია მოსახლეობის შედგენლობაზე, ზომასა და

ნერეოდობიან ხნ მსკ კამ ააქსქი კაქაქაქა ქიქიქ-ქასკანსსქ:

ՀԱՆՑԱՆՔ – Պետության կողմից օրենքով ընդունված նորմերի խախտում:

ԴԵՎԻԱՆՏ ԿԱՐԻԵՐԱ - Աստիճանաբար միաձուլում դեվիანտ (սոցիումի ընդունված կանոնների հակասող) կենսակերպին և դեվիანտ ենթամշակույթի հետ կապվելը:

ԴԵՎԻԱՄԻԱ – Գործողություն, որն ըստ սոցիալական խմբի կարծիքի, խախտում է իրենց նորմերը:

ԴԵՄԱԳՈԳ – Քաղաքական առաջնորդ, որը հիստերիկ ոգևորության տարածմամբ վերահսկում է ժողովրդի մի որոշակի զանգվածի:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ – Գիտություն նրա մասին, թե ինչպես են ազդում ծն-լիությունը, մահացությունը և միգրացիան ազգաբնակչության կազմի, չափի և

გავრცელებაზე.

დესოციალიზაცია - თვითმიჯისა და ღირებულებების დაკარგვის პროცესი, რომელსაც, ჩვეულებრივ თან მოსდევს ღირებულებებისა და თვითაღქმის განსხვავებულ სისტემაში რესოციალიზაცია.

დეტერმინიზმი - რწმენა იმისა, რომ ადამიანის ქმედება თუ არჩევანი გარე ფაქტორების ზემოქმედებითაა გამოწვეული და, ამდენად, თავისუფალი ნება ფიქციაა.

დიადა - ორკაციანი ურთიერთობა ან ჯგუფი.

დიასპორა - ებრაული სიტყვაა და გაბნევას ნიშნავს.

დიპლომატია - მეთოდები და პრაქტიკა, რომელთა დახმარებითაც სახელმწიფო ატარებს საგარეო პოლიტიკას.

დისკრიმინაცია - გარიყვა ან ექსპლუატაცია კონკრეტული ჯგუფის წევრობის

თარაბმანს ქრა:

რესპიზანსიზმი - ჩნქსაქმქეხი ს არძქსნერე სიერგნელი ციბრნქაგ, ირჩნ სიქირაქარ ხაჯიიქიომ ლ არძქსნერე სი ხნქსაღნსქაღმანს ქქრასიიქაღსქანსაღიომ სიარქერქიილ ხამსქარქიომ:

რესერქსიქღ - ჯამიიქამიიქ, ირ მარქიი ციბრნიქიქიონღ სქამ ღნსიქი-ქიონღ არსიარქინ ციბრნი-ნქერე სიიქეღიქიარქ ნს ხარსიქსაღ ს, ხსისსარქარ, სიასი სქამქღ ხსქიქიარსქ ლ:

რქარქ - სქსიი სნღქ ხარარქერიქიონ სქამ ქიომქ:

რქასიიქიქ (სქქიქიქ) - სქქარქერნს ქათ ლ სი სქანსსქიომ ლ გრქლქ:

რქქასსიქიქიქიქიქ - სქქიიქსერ იი არასსიქსქა, იქიიიქ იქნიქიარქ არსიიქიონღ ქარსიომ ლ არსიარქინ ქარქარქასსიქიქიონღ:

რქსიქქასსიქიქიქიქ - რქიქარ-მქიომ სქამ სქასიარქიბიომ იქიიქსქიქიქიქიქ

გამო.

დიფერენციული

ასოციაცია - პროცესი, რომლითაც ადამიანები სოციალიზდებიან ჯგუფში გაბატონებულ ქცევაში.

დიქტატურა - მმართველობის იმგვარი ფორმა, როდესაც აბსოლუტური ძალაუფლება ერთი პიროვნების ხელშია თავმოყრილი და ამ გავლებით დიქტატურა ავტოკრატიის სინონიმი.

დომინანტი კულტურა - საზოგადოების გარკვეული ჯგუფის ღირებულებები, ნორმები, ტრადიციები, შეხედულებები, რომლებიც მთელ დანარჩენ საზოგადოებაზე ახდენს გავლენას.

დრამატურგიული

მიდგომა - სოციოლოგიური პერსპექტივა, სადაც სოციალური ურთიერთქმედება განიხილება თეატ-

სანუამასკ-გიოქას

ყასთაათიქ:

გიჟსინსხის

ასიგსავიხ -

გიბრინჯაგ, ირიქ მარექის სიგხალსკანსაგ-ქიომ ხს ჯამქიომ ცეჩქქათიქ ქარქაგბიომ:

გიჟსასინირა

(აინსასირი-იზინიხ) -

ყათაქარმანს აქსაქიქ ბს, ხერქ რაგარბასქ ქქასანოქიონქ კსნსორინსაგაბ ლ მსქ ასბქ ბსოქიომ, სს აქს ჯმასათიქ რინსათი-რიოქიონქ ქინქნასკალიოქანს ხიომანქქ ლ:

გიჟსინიქ სუსაქინიზ -

ჯასარასკიოქანს ირიქასქიქ ჯამქი არბქქსნქ, სორმქ, ასქანოქიონქ, ხამიოქ-მიონქსნქ, ირინქ სქეგიბ-ბიომ ხს მსაგაბ ხასარასკიოქანს ქიოქ:

გისსასინირაქსაქს

სინსინიხ - სიგხიოქიქასკანს ხსოანსკარ, ირათქ სიგხალსკანს ქიქსაოქს-გიოქიონქ ქსარქქიომ ლ

რალური წარმოდგენის ანალოგად და ხალხი თავისი ქცევის „ინსცენირებას“ იმგვარად ახორციელებს, რომ მათ ისეთი გამოხმაურება გამოიწვიონ, როგორიც თვითონ სურთ.

ეგალიტარული

ძალაუფლება - შემთხვევა, როცა ძალაუფლება ოჯახში ორივემ (ქალმაც და კაცმაც) ნაწილდება.

ეგზოგამია წესი, რომელიც ადამიანისგან მოითხოვს, თავისი ჯგუფის გარეთ არსებული სოციალური ჯგუფის წარმომადგენელზე იქორწინოს.

ეგო - ზიგმუნდ ფროიდის მიერ შემოღებული ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს ფსიქიკის პრაქტიკულ, რეალობაზე ორიენტირებულ ნაწილს, რომელიც პოულობს სოციალურად მისაღებ გზებს სიამოვნების მიღებისაკენ მიმართულ

ორაცხა ჟასთერასკან ნერკაყავმან ციოციოქოქონ, ს ძოქოქოქონ ქრქარქი «ქმნასკანსავიონ» აყნაყნა ჿ ქრასკანსავნიონ, ორ აყნ აყნაყნაქარ არძაყანქრ ათაჯავგნიქ, ქინჯაყნაქინ ქინქნ ჿ სკამნნონამ:

ეფასქსარ

ეწმასნიქოქონი - რეაყნ, ჿრქ რნსთანქქონამ ქქასანოქოქონქრ ჿრქონაქ მქჯს ჿ რაჯქსად (ს' კნთჯ, ს' თოქამარქოქონ):

ეყჯოყასქრ - ყანონ, ოქრ მარქოქოქოყ აყანანქონამ ჿ ქრ ქამქიყ ოქორა ათქყ სოქიყასკანს ქამქი ნერქყასოქოქოქი ხქსთ ამონსანსაყ:

ეყონ - ჳქყამონქ ზრქექი კოქოქიყ ნერქონოქად თქერქინ, ოქრნ არქოთახაყთონამ ჿ ხოქესკანსი ცოქრბნასკანს, ქრასკანსოქოქონქრ კოქოქონოქოქად მასქრ, ოქრქ ცთნონამ ჿ სოქიყასყყნა რნქონსქი ოქოქინქერ ხადოქყ სთასაქონს კოქოქონოქოქად

ბიოლოგიურ სურვილებს.

ევგოისტური - - ისეთი თვითმკვლევლობა, რომელიც სოციალური იზოლაციისა და ინდივიდუალიზმის შედეგია.

ევანგელისტები - ქრისტიანები, რომლებიც უპირველეს საქმედ მიიჩნევენ წმინდა წერილის სწავლებას.

ევროპის კავშირი - ევროგაერთიანების მემკვიდრე ორგანიზაცია, როგორც მასტრიხტის 1992 წ. ხელმოწერილ შეთანხმებაშია ნათქვამი.

ევროპული გაერთიანება - შექმნილია დასავლეთ ევროპის ქვეყნების მიერ რომის 1957 წ. შეთანხმების საფუძველზე. წარმოადგენს ინტეგრაციული პროცესების

სენსაქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:

ხსასაქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:
ხსასაქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ -
საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ, ირე არეოტონსა და სოციალური მსკოტონისა და სანხათა-აქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:

აქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ -
საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ, ირე არეოტონსა და სოციალური მსკოტონისა და სანხათა-აქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:

საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ -
საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ, ირე არეოტონსა და სოციალური მსკოტონისა და სანხათა-აქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:

საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ -
საქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ, ირე არეოტონსა და სოციალური მსკოტონისა და სანხათა-აქონისა და განსკოტონის სექტორის ხამარ:

ეტაპებს.

ევროპული კონცერნი - ნაპოლეონის ომების შემდეგ 1815 წ. ვენაში შექმნილი საერთაშორისო ურთიერთობათა სისტემა რუსეთის, დიდი ბრიტანეთის, პრუსიისა და სხვათა ევროპული ქვეყნების მიერ, რომელიც მიმართული იყო საერთაშორისო პრობლემების გადაჭრისაკენ და დავების ომში გადამზრდის შეჩერებისკენ.

ევროსკეპტიციზმი - ევროპასთან შემდგომი ინტეგრაციის წინააღმდეგობა – ძირითადად, დამოუკიდებლობასა და ეროვნულ თვითმყოფადობაზე აქცენტირებით.

ევროცენტრიზმი - კულტურის თვალსაზრისით მიკერძოებული მიდგომა, რომლის თანახმადაც ევროპული, თუ ზოგადად, დასავლური იდეები,

სერკაჯანოიმ ზ ხისტეფრაგჩინ გორბუნ-ქაგინეჩი ფილქერ:

საქონლად - სააქციონო აკატიონად-ნერიგ ხეთი, 1815 წელსაქინი აქინსაქიმ ათეტიად მიჯადაქინი ხარაქერიქონსერი ხამასარაქ ონიასათანი, შხე ჩრითანიქაქი, ორიანიქი ს აქი სქიოქასქანი სერქინერი სიოქიქი, იქი მიტიად ზე მიჯადაქინი ქინქინერი ქიბმანი ს ქხედიქი აკატიონადი ქქერი-ქქელი:

საქონლად - ქინსაქიქონი სქიოქაქი ხეთ ხეთადაქინსეტიანი, ხინსასქანიქი ზეჯათქიქიქი ანსქაქიქონიქი ს ადაქინი ქინქიქონიქი:

საქონლად - შქაქი-ქაქინ ათონიქი სიოქინსასქაქი მითეტიონი, ოსთიქი სქიოქასქანი ს, ონიქანიქი ათონიქი, არსიქონი ათაქიქინერი,

კულტურების მხოლოდ ამ ჭრილში დანახვა და შეფასება.

ეკლესია - ფართომასშტაბიანი, კონსერვატიული რელიგიური დაწესებულება, რომელიც თანაარსებობს ფართო საზოგადოებასთან ერთად.

ეკოლოგია - ბიოლოგიურ ორგანიზმებსა და მათ გარემომცველ სამყაროს შორის ურთიერთობების მოდელი.

ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია - ეკონომიკის დარგში ყველაზე განვითარებული ქვეყნების გაერთიანება. ძირითადი მიზანი - ეკონომიკური ურთიერთ-თანამშრომლობისათვის ხელის შეწყობა.

ეკონომიკური ლიბერალიზმი - მიდგომა, რომლის თანახმად ქვეყნები უკეთ ვითარდებიან ეკონომიკურ ცხოვრებაში სა-

დანაჯიმი ს აუქ მუასკიუქსნერე მჩაყნ აუქ სტოქაბჟიომ თხსნსლქ ს გნსახასტსლქ:

სუბსტრუქტი - ლასნამასაუთარ, აყახყანთოქასყან სკრინასყან ხასთასთოქონ, ირე გოქასკვიომ ზ ლყნ ხანსოქოქანს ხსო:

სუსსსაყას ჯასსაგოროსაფ-გოიზგას - სუ სარყასყანს ორყანჩყმნსლქ ს იქანსე ურჯასყასთოქ აუქასრჩი მჩეს ხარაყსოქონსნსლქ მთქქ:

სუსსსაყას ჯასსაგოროსაფ-გოიზგას - სუსსსაყას ჯასსაგოროსაფ-გოიზგას - ზსონთმჩსყაქ იქოროთომ ამსნაყარყაყსაბ ზსკრნსლქ მჩაყიქოთომ: ჯჩმსასყანს სყასთასლქ` თნთხასყანს ხამაყიოქასკვიოქანს ჩოქანთომ:

სუსსსაყას ლჩაწესლჩაჟ - შოთსევიომ, ესო ირჩ ზსკრნსლქ აყლქქ ლაქ ზს ყარყანთომ თნთხასყანს სყანსჩჩინ

ხელმწიფოს მხრიდან მინიმალური ჩარევის პირობებში.

ეკონომიკური სისტემა - სოციალური ინსტიტუტი, რომელიც ასრულებს საზოგადოებაში საქონლის წარმოებისა და მისი და მომსახურების განაწილების ფუნქციას.

ემბარგო - სახელმწიფოს გადაწყვეტილება გარკვეულ სახელმწიფოსთან კომერციული კავშირის აკრძალვაზე.

ემიგრაცია - ხალხის გადაადგილება ტერიტორიის გარეთ.

ემპირიული დაკვირვება - სამეცნიერო მონაცემებში სენსორული ინფორმაციის ორგანიზაცია აბსტრაქციის, ინტერპრეტაციისა და რეპლიკაციის პროცესისა.

ენა - ვერბალური და წერიტი სიმბოლოების სისტემა, რომელიც კომპლექსური მნიშვნელობის გამო-

ყულიან კიო-მიგნადაციუნ მძუანთი-ჟუან ყაყანანსერიომ:

სსსსსაყას Ⴢასაყასრყ - სიუხალასკან მსათუთიოს, ირს მრასკანასუნომ ღასაარასკუიჟუან მსეაყრანუჟი ართაუიჟუან ს იჟრა თუ ღათაჟიჟუან რაჯუამან ცირბათიჟუ:

ღსრასრყი (არცელჟი სასმანთიომ) - თისთიჟუან ირთიომ ირთუასკი ყუსთი-ჟუან ღსთ ათსთრაჟინ კსაჟი არცელჟი ქსრაქსეჟაუ:

ღსრყრასჟის (ართაყათჟ) - თიოჟიჟუი თსეჯარბჟ ღაჟრსნიჟი თარაბჟიგ იორას:

ღსრისრის რისარყინს - ჟიტასკან თქუასნსერიომ ცყასკან თსეისასთქო-ჟუან კსადმასკსეჟაჟიომ` ქსრაყარკმანს, მსსნაყანს-მანს ს კრკსთიჟუან ცირბჟნჟასგჟ მძიციჟკ:

ლსჟინი - ყამაჟასკან აცყანჯანსნსეჟი` ირინასკ ღაჟსაჟინ ღსუთინსნსეჟი, მსათსეჟი კსამ ცრქასბ მჯსეჟი,

ხატვის მიზნით გარკვეულ წესებს ემორჩილება.

ენდოგამია - წესი, რომელიც ადამიანისგან მოითხოვს თავისივე წრის, ტომის, ეროვნების, რელიგიის, რასის, დასახლების ან სხვა სოციალური ჯგუფის წარმომადგენლებზე იქორწინოს.

ერი - ადამიანები, რომლებიც ერთიანდებიან საერთო კულტურული კავშირებით და ქმნიან ერთ სახელმწიფოს.

ესენციალიზმი - მოსაზრება იმის შესახებ, რომ სოციალური იდენტობები მიმართულია ბიოლოგიური ან გაბატონებული სოციალური ძალების მიერ და აქედან გამომდინარე, შედარებით მყარია.

ხამასკარც ე, ირნ ოცთაფიბქიომ ე თეესკა-თქიქჟან ქიქანსგან ხამარ ს ხეწარქქიომ ე ირიქსაქი კანინსერი:

ესენციალიზმი

(ნერიოხისასან ამიოსნოქიონ) - ჟანინ, ირი მარქიოც კასხანჯიომ ე ამიოსანსაქ ირ ქისქ ჟიქსაქსთი, გექი, აცციქჟან, სკინიქი, იასაქი, რნასქაქსაქი კამ აქ სიქიასასან ქამქი ნერიქსაქსიგექი ხეს:

ადგ - შარქიქი, იქქერი ინსენ რნიქსანიორ მქსაქიქსაქინ კსაქერი ს კსაქიქიქიქენ მქსანსასან კქსიოქიონ:

ესენციალიზმი (ციქსაქსაქსი) - ჟარქსაქარ აქს მასქინ, ირ სიქიასასან ქინქსიოქიონსერიქ კსოთაქსარქიომ ხენ სენსაქანსასან კამ ცერიქქსიოქი ხასარასასანსან იქქერიქი ს, ხესსაქარ, ხამსამსოთაქარ კსიონსენ:

ექსპანსიონიზმი - ტერიტორიული გაფართოების მიზნით განხორციელებული სამხედრო აგრესია.

ექსპერიმენტი - კვლევის მეთოდი, როცა სუბიექტებს სპეციალურად შექმნილ გარემოში აკვირდებიან.

ექსპრესიული ლიდერობა - ლიდერობა იმისათვის, რომ ჯგუფის წევრებს შორის კარგი განწყობა და ურთიერთობები შენარჩუნდეს.

ექსპრესიული ჯგუფი - ჯგუფი, რომლის წევრებიც იმგვარად გამოხატავენ გრძნობებს და ისე იქცევიან, როგორც სხვა ვითარებაში მათთვის მიუღებელი იქნებოდა.

ვალიდობა - ხარისხი იმისა, როგორ შეუძლია მეცნიერულ კვლევას იმის

ექსტრასტიქტ (რეტარ-დასკიამ, ვაქლოვადორ-ბიქოქინ) -
სარაბჟაქინ
რეტარდასკამან ნაყათასკიქ
ქრასკანასვდაბ ნაყანასკან
ვაქლოვადორბიქოქინ:

ექსტრინსიკ -
ქსთაყითიქოქან მქოქოქ,
ქიქრბ, ჟრქ სოქქესკინქრქ
რქითარქქიქიმ ჟნ ხათიქ
სითქბქდაბ მქვასქაქოქიმ:

**ექსტრინსიკ ლქქსინიქ-
ბქმინქ** - ლქქქრქოქოქინ აქნ
ნაყათასკიქ, იქრ ქამქქ
ანქამანქრქ მქვქს
აყახყანქქს ლქქ თრქ-
მასქოქოქოქინქრქ ს ხარაქქ-
რქოქოქინქსქრქ:

ექსტრინსიკ იქინსქ -
ქოქიმქ, იქრქ ანქამანქრქ
აქნაყქს ჟნ ართახაქოქიმ
ყყასქმონქ-ნქრქრქ ს აქნაყქს ჟნ
აყახიქიმ ქრქსგ, ქინჯაყქს აქქ
ხანყამანქრქსქრქიმ სრასგ
ხამარ ანქრქოქინქქქ კქქინქრქ:

ყასქქქინიქ-ბქმინქ
(ქასქქრქ-კანქოქოქინ) - სრქ
ასათქდასქრქ, ჟქს ქინჯაყქს

გაზომვა, რის გაზომვასაც ცდილობს.

ვესტმინისტერის მოდელი

- მართვის სისტემა, სადაც აღმასრულებელი ხელისუფალი საკანონმდებლო ორგანოს მიერაა დამტკიცებული და (თეორიულად მაინც) ანგარიშვალდებულება მის წინაშე.

ვესტფალიის მშვიდობა - შეთანხმება ხელმოწერილი 1648 წ. ვეროპაში 30-წლიანი ომის დამთავრების შემდეგ. მან სანყისი დაუდო ნაციონალური სახელმწიფოების სისტემასა და მსოფლიო სახელმწიფო ცენტრისტული მოდელის ფორმირებას.

თანადირექტორობა - იმ ადამიანთა ქსელი, რომლებიც ორი ან მეტი კორპორაციის დირექტორთა საბჭოს წევრები არიან .

თანაცხოვრება - ოჯახი, სადაც წყვილი ქორწინების გარეშე ცხოვრობს.

სარიო ე გიტასკან ხესაგითოქიონრ ჯაქელ აჟნ, ონჯრ ქიორბიონ ე ჯაქელ:

ყესუსარსუსერვას

სირეს - ჟათაქარმან ხამასკარც, ირთელ გირბათქირ ოქქას-ნიოქიონრ ხასთასქაბ ე ორენათქირ ოქქასნიოქიონს კიოქიგ (გონს თესა-კანორენ) ს ხაჯქსთი ე ორას ხანქეს:

ყესუსჟასქას ჯასონი-

ბჟიონ - ორამანსაქირ, ირ სთირაგრქელ ე 1648 ოქქასკანქინ სქიოყაქიონ 30-ამქას ყასთერაქიგ ხესთ: ოქს სქიგქ ე ირელ აცგაქინ ყესთიოქიონსერქ ხამასკარცქინ ს ხამაქქასარხაქინ ყესთასკან-გენსორქისთასკან ოიოქელქ ოსაქიონმანრ:

ჯასუსსოორქონი-ბჟიონ

- ოქს მაროქკანსგ ვანსგ, იქქერ სქიო კან აქქელქ კიორაქორაგქიქი თისორენსერქ ოორქიოქი ონქამანსერ სნ:

ჯასუსსერ სორეს

- ონსთა-ნიქ, ირთელ გიოქნს აყრქონ ე ათონსგ

სიახლოვის შეგრძნება.

თეოკრატია - სიტყვა-სიტყვით „ღვთის მმართველობა“. პრინციპი, რომლის მიხედვითაც სასულიერო ხელისუფლება საეროზე მაღლა უნდა იდგეს. რეჟიმი, სადაც სახელისუფლებო თანამდებობა იმისდა მიხედვით ნაწილდება, თუ რა ადგილი უკავია პიროვნებას სასულიერო იერარქიაში.

თეორია - სისტემური მცდელობა იმისა, როგორ შეიძლება იყოს ორი ან მეტი ფენომენი ერთმანეთთან დაკავშირებული.

თვითობა - განსაზღვრული იდენტობის ქონის გრძნობა, რომელიც განგვასხვავებს სხვა ადამიანებისაგან.

თორიზმი - კონსერვატიზმის დოქტრინა, რომლისთვისაც იერარქიის

ქონრ:

ԹԵՈՎՐԱՏԻԱ՝

ԱՍՏՎԱՏՄԱՐԵ-ՏՈՒԹՅՈՒՆ –
Բառացիորեն «Աստծո
կათարարում»: Սկզբունք, որի
համաձայն, հոգևոր
իշխանությունը պետք է
աշխարհիկից վեր լինի
կանգնած: Կառավարման
կարգ, երբ իշխանական
պատիվները բաշխվում են
ըստ նրա, թե ինչ տեղ է
զբաղեցնում անձը
եկեղեցական
հիերարխիայում:

ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ –

Համակարգ-գային փորձ, թե
ինչպես կարող են
փոխկապակցված լինել
երկու կամ ավելի
երևույթները:

ԻՆՔՆՈՒԹՅՈՒՆ – Որոշակի
ինքնություն ունենալու
զգացողություն, որը քեզ
տարբերակում է այլ
մարդկանցից:

ԹՈՐԻԶՄ –

Պահպանողական ուսմունք,
որին բնորոշ են

რწმენა, ტრადიციის მნიშვნელობა, მოვალეობისა და ორგანიციზმის მხარდაჭერაა დამახასიათებელი.

თოფოსნობა - მღვთობა, რომლის დროსაც სუვერენული სახელმწიფოს არსებობის პირობებში, ადგილობრივი შეიარაღებული დაჯგუფებები გაუთავებლად იბრძვიან ძალაუფლებისათვის.

იგი - ზიგმუნდ ფროიდის ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს იმ ქვეცნობიერი, თანდაყოლილი ბიოლოგიური სურვილების რეზერვუარს, რომელიც მიმართულია სიამოვნების მიღებისკენ.

იდეალიზმი - სკოლა საერთაშორისო ურთიერთობებში, რომელმაც გავრცელება ჰპოვა მე-20 ს. პირველ ნახევარში. საერთაშორისო საქმეებში მთავარ როლს ანიჭებს საერთაშორისო სამართალს,

ჩხერარქიხაჟი ხანოცინი-ქრ, აქანოქოქი სჯანასკოქოქონქრ, აქაროაქოქოქოქონქრ ს აჯასკოქოქონქრ ოქანსიქიქამქს:

ՀՐԱՑԱՆԱԿԻՐՈՒԹՅՈՒՆ – Վիճակ, որի ժամանակ ինքնիշխան պետության գոյության պայմաններում, տեղական զինված խմբավորումներն անընդհատ պայքարում են իշխանության համար:

ԱՅՆ (Id) – Զիգմունդ Ֆրոյդի տերմինն է, որն արտահայտում է այն ենթագիտակցական, բնածին կենսաբանական ցանկությունների պահიցը, որը միտված է հաճույք ստանալուն:

ԻՆՏԱԼԻԶՄ – Դպրոց միջազգային հարաբերություններում, որն իր տարածումն է գտել 20-րդ դարի առաջին կեսում: Միջազգային հարցերում գլխավոր դեր է շնորհում միջազգային իրավունքին,

საერთაშორისო ორგანიზაციებს, აგრეთვე მორალს.

იდეტირება ადამიანი-სთვის იმის შეგრძნება, თუ ვინ არის და საით მიდის. ეს შეგრძნება მოიცავს წარსულის, აწმყოსა და მომავლის ერთიან შეგრძნებას.

იზოლაციონიზმი სახელმწიფო პოლიტიკა, რომელიც ორიენტირებულია სხვა ქვეყნებთან ურთიერთობების (პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სხვ.) შეზღუდვაზე.

იმიგრაცია - ხალხის გადაადგილება ქვეყნის მოსახლეობასა თუ ტერიტორიის შიგნით.

იმპიზმენტი - თანამდებობის პირის გადაყენების ოფიციალური პროცედურა პიროვნული თუ პროფესიული გადაცდომის მოტივით.

ინდიგენიზაცია - შეთვისება; პროცესი, რომლის

მიჯადაცაჟინ კადმასკერაჟი-ჟიუნსსერჟინ, ჟინჯაჟეა ნასჟაროჟასკანოჟჟანჟ:

სიზსსაჟსსაზიჟს - შაროჟი ჟამარ ჟრა ჟჟაგოჟმ, ჟე ნო ჟ ჟინჟჟ ს იო ჟ ჟნოჟმ: აჟა ჟჟაგოჟმჟ ნერაოჟმ ჟ ანგეაჟი, ნერკაჟი ს ააჟაჟაჟი მჟასანსკან ჟჟაგოჟოჟიუნ:

იზოლაციონიზმი - ოესოა-კან ჟაოჟაჟასკანოჟიუნ, იოჟმ მჟოჟაჟ ჟ აჟ ჟეკჟინჟერჟი ჟესო ჟარაჟეროჟიუნსსერჟი (ჟაოჟაჟასკან, თინთესასკან ს აჟს) ასაჟმანსაჟასკან:

იშოჟინჟია` სერჟარო - ჟოოჟოჟოჟი ჟაროჟოჟმ ჟერჟიჟინსკოჟიუნსკან თარაჟჟი ჟრჟანსკინჟეროჟმ:

იშოჟინჟია - ოაჟთინესა- კან ანჟჟი აჟაჟთინან-კოჟიუნ ონჟაგესკარჟ` ანჟნასკანსკან მასანს-ჟიოჟასკან სჟაჟოჟიჟ თაჟო ჟიჟჟეროჟი:

იშოჟინჟია - ჟოჟოჟმ` ჟოჟოჟინჟაგ, იოჟი

შედევადაც უცხოური ნაწარ-
მი თუ ცხოვრების წესი
გათავისდებდა ადგილობრივ
მოთხოვნილებებსა თუ
გარემოებებზე მორგების
მიზნით.

ინდიკატორი - ის, რაც
შესაძლოა ზუსტად გაიზო-
მოს, როგორც უფრო
რთული ცვლადის აპროქ-
სიმაცია (მიახლოება).

ინიციურება - რეფერენ-
დუმის ერთ-ერთი სახეობა,
როდესაც საზოგადოებას
შეუძლია საკანონმდებლო
ინიციტივით გამოსვლა.

ინკრემენტალიზმი -
თეორია, რომლის თანახ-
მად გადაწყვეტილებები
მიიღება არა წინასწარ
გამოკვეთილი მიზნის შესა-
ბამისად, არამედ ცვალება-
დი ვითარების კვალდაკ-
ვალ.

ინსტიტუციური რასიზმი -
რასიზმი, რომელიც ისე
ღრმადაა გამჭვდარი საზო-

ხისისან-ქილ ოთარერკრუა
არითა-ქრანქრუ ჟხ
ააქრელასქერაქრუ ქორაგქორმ ღ
თნქასან კარქქნქრქნ ს
ხანგა-მანქნქრქნ
ხარმარქგ-ნქლი

ნაქათასქიქ:

ჩსჩჩასორ - ათორქქ,
გორქქ - აქნ, ქნქრ ხნარაქორ
ღ ქაქქელ ღქქქქ, ორქნ
აქქქქ ქარქ ქორქქქასანქ
მორარქქორმ:

სასამქნქორქს -
ქანრა-ქქქქ თნსასქნქრქგ
მქქქ, ზრქ ხასარაქორქორქრ
ქარქქ ღ ხანქნ გაქ
ორქნათქრასან
ნაქასამქნორქქამქ:

ჩსქრქსქსასქქქ -
სქორქორქნ, რას ორქ
ორქქორქნქრქნ რქორქსქორქნ
ნქ ჟქ ნაქასაქნ
სასქმანქაქბ ნაქათასქქნ
ხამაქათათაქ-ქასან, აქქ
ქქქქქქქ ქორქქქქქქ
ქრარქქქასქქქ:

ჩსსქსორქორქსაქ ოსსქქ -
ქასაქქმ, ორქ აქქქან ქორქნ ღ
ქასაქანქაქბ ხასარაქ-

გაღობის ტრადიციებსა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში, რომ მაშინაც მოქმედებს, როცა არ არსებობს გაცნობიერებული განწყობა ან მიზანიმიმართული დისკრიმინაცია.

ინსტრუმენტული ლიდერობა - ჯგუფის წევრების ხელმძღვანელობა, რათა მათ შეასრულონ სხვადასხვა დავალება.

ინტეგრაცია - დაახლოებებისა და გაერთიანების პროცესი სახელმწიფოთა დონეზე.

ინტეგრაცია - დაუბრკოლებელი ინტერაქცია და კონტაქტი სხვადასხვა რასობრივ და ეთნიკურ ჯგუფებს შორის.

ინტეგრაციის თეორიები - თეორიები იმის შესახებ, თუ როგორ ერთიანდებიან ქვეყნები და გადასცემენ თავისი სუვერენიტეტის ნაწილს ზენაციონალურ წარმონაქმნებს.

სიოქიან აქსანოიქსნერი ს ათიქა სქანჭი მნე, ირ სიქსისკ აქს ქამანასკ ღ სქირაოქიქმ, ღერე ჯსკ გქისასცქად თირამაიქრქადიოქიქს სკამ სკასათასკსქის ქათრასკანოქიქს:

გიორქეჟმირს რსხსკარნი-ქმირს - სქმქი ანოქამსერი რესკაქაროქმ, ირასედი სრანქ კასათარენ თარქერი აოქაქაიქრანქსერ:

რსსეირნიქ - სქერძესმან ს მქასქიქრქმანს გიქრბღიქსაგ აქსთიოქიქსნსერი მასკარქასქიქ:

რსსეირნიქ - ასქიქოქნოქოთ ქიქიქგიქრბასკვიოქიქს ს სკასათარქერი ოქასასქასკან ოქსქსქისკასკან ქამქერი მქღს:

რსსეირსსს
სსსიქსქმირსსს -
 სსსიოქიქსნსერი აქს მასქის, ქესქისჯასქს ღს მქასქიქრქიქმ სერქრსერიღ ს ქიქისანგიქმ სქრსნგ სქსქსქქქსანოქიქსან მქმასრ ქლერაგქასქის მქასქიქრქმსნსერიქს:

გავრცელება.

ინტერვიუერი - პირი (ჟურნალისტი, სოციოლოგი და სხვა), რომელიც იღებს (ანყოფს) ინტერვიუს.

ინტერნალიზაცია - პროცესი, რომლის დროსაც კულტურული სტანდარტები ხდება ადამიანის პირადი სტრუქტურის ნაწილები.

ინტერნეტი - მსოფლიო საინფორმაციო კომპიუტერული ქსელი, რომელიც წარმოადგენს რეგიონალური კომპიუტერული ქსელებისა და კომპიუტერების სიმრავლის გაერთიანებას, მათ შორის ინფორმაციის გაცვლა ხორციელდება სატელეკომუნიკაციო საშუალებებით.

ინფორმაცია - რაიმე საქმის, რაიმეს მდგომარეობის შესახებ შეტყობინება, ცნობა.

ისტორიული კვლევები - წარსულის მოვლენების,

ՀԱՐՑԱԳՐԻՑԱՎԱՐ - Անձ (լրագրող, սցენარისტ და այլն), որը վերցնում է (կადმასկերպում է) հարցազրույցը:

ԻՆՏԵՐՆԱԼԻԶԱՅԻԱ - Գործընթաց, որի ընթացքում մշակութային չափորոշիչները դառնում են մարդու մասնավոր կառուցվածքի մասեր:

ԻՆՏԵՐՆԵՏ՝ ՀԱՄԱՑԱՑ - Համաշխարհային տեղեկատվական համակարգչային ցանց, որը հանդիսանում է տարածաշրջանային համակարգչային ցանցերի և համակարգիչների բազմությամբ ամբողջություն, այդ թվում տեղեկատվության փոխանակումն իրականացվում է հեռահաղորդակցության միջոցով:

ՏԵՐԿԱՎԱԿՐԹՅՈՒՆ - Որևէ գործի, որևէ վիճակի մասին տեղեկացում, ծանոթացում:

ՊԱՏՄԱՎԱՆ ՀԵՏԱԳՈՏԻՐՑՎԻՆԵՐ - Անցյալի

რომელშიც სტატუსი განი-
საზღვრება დაბადებისთა-
ნავე.

კლასობრივი დაყოფა -
საზოგადოების დანაწევრება
ადამიანთა ფენებად, რო-
მელთაც აქვთ რესურსის
არათანაბარი რაოდენობა.

კლასობრივი სტრუქტურა
- საზოგადოების შედარე-
ბით სტაბილურ ჯგუფებად
დანაწევრება.

კოალიცია - პოლიტიკურ
კონკურენტთა იმგვარი
დაჯგუფება, რასაც ან საერ-
თო საფრთხის განცდა ან
ცალ-ცალკე მოქმედების
უპერსპექტივობა იწვევს.

**კოლექტიური უსაფრ-
თხოება** მსოფლიო წყობის
სისტემა, რომლის დროსაც
მსოფლიო თანამეგობრობა
კოლექტიურად გამოდის
ავრესორი სახელმწიფოს
წინააღმდეგ.

კარგ, որიან კარგაქიდასკრ
ორიქვიან ზ ბნქქქონ აქს:

ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄ
- Հասարակության
բաժանում მარդქანგ
ქაქქქქ, იქქქქ იქქქ
იქსიქქქქქქ ანქაქქაქაქ
ქանასქ:

**ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ
ԿԱՌՈՒԹՎԱԾՔ** -
Հասարակության մաս-
նատում ხამქնատაქაქ
ქայուն ქამქქქ:

ԿՈԱԼԻԶԻԱ՝ ԴԱԾԻՔ -
Քաղաքական մրցակիցների
այնպիսի ქამქაქქქქ, იქქ
սითქქქან აქსთქქა
ქ դაიქნიქ կამ ընդქանიქ
ქտանգქ գգագიქմը, կამ
ათանքქն-ათանքქն գორქ-
ქი ანქქთանქაქ ქქնქქ:

**ՀԱՎԱՔԱԿԱՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ** -
Հამաქქաქაქაქქ կարգქ
ხამასქაქ, იქქ ընթագ-
ქում մქჯագգայქն ხան-
ქიქქიქնը ხაქაქაქանიქն
ქ ხანդქս գაქქა აգქქსიქ

კოლექტიური ქმედება - სოციალურად ორგანიზებული და შეგნებული, თუმცა შედარებით უჩვეულო რეაქცია მოვლენებზე, მცდელობა, განახორციელო საერთო მიზნები ან იდეალები, რაშიც, ჩვეულებრივ, ხალხის დიდი რაოდენობაა ჩართული.

კოლექტიური ქცევა - ხშირად არარაციონალური, მაგრამ მაინც სოციალურად ორგანიზებული რეაქცია გარეგან სტიმულებზე, რომელიც მრავალ ადამიანში მსგავს რეაქციას იწვევს.

კოლონიალიზმი ერთი ერის ეკონომიკური ანექსია მეორე, უფრო ძლიერი ერის მიერ და ამ პროცესის თანამდევი პოლიტიკური და სოციალური გაბატონება ადგილობრივ მოსახლეობაზე

კომპენსაციური

აქსთიოქსან ოქს:

ՀԱՎԱՔԱԿԱՍ
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆ –
Սոցիալապես կազմակերպված և գիտակցված, սակայն, համեմատաբար անսովոր արձագանք իրադարձություններին, փորձ՝ իրագործել ընդհանուր նպատակներ կամ իդեալներ, ինչի մեջ, սովորաբար, ներգրավված են մեծ թվով մարդիկ:

ՀԱՎԱՔԱԿԱՍ ՊԱՀԱՄՔ –
Հաճախ իրացիոնալ, բայց նայնպես, սոցիալապես կազմակերպված արձագանք արտաքին ազդակներին, որը շատ մարդկանց մոտ նման արձագանք է հարուցում:

ԳԱՂՈՒԹԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ –
Մի ազգի տնտեսական անքսիա մեկ այլ, ավելի ուժեղ ազգի կողմից և այս գործընթացին ուղեկցող քաղաքական ու սոցիալական գերիշխանություն տեղական բնակչության վրա:

ԿՈՄՊԵՆՍԱՑԻՈՆ

განათლება - პროგრამები, რომლებიც საშუალებას აძლევს სტუდენტებს, უფრო თანაბარ პირობებში გაუწიოს კონკურენცია უპირატესობის მქონე სტუდენტებს.

კომუნიზმი - მარქსის თეორიის მიხედვით, ჭეშმარიტად უკლასო საზოგადოების სტადია, რომელშიც საჭირო აღარ იქნება ტოტალიტარული კონტროლი სახელმწიფოს მხრიდან.

კონვენცია - ოფიციალური პოლიტიკური თავყრილობა ან კამათისა და მოლაპარაკებების შედეგად მიღწეული შეთანხმება.

კონსენსუსი - განსაკუთრებული ყაიდის თანხმობა; ორი ან მეტი პარტიის იდეოლოგიური პოზიციების თანხვლომა პოლიტიკურ მიზნებთან დაკავშირებით.

კონსტრუქციონიზმი

ყრიბიზმი - შრადრე, ირინჲ ლიქუ ლ თაქიხ იოსანოქნერქინ, აქლქიხაქასარ აქაქმან-ნერინ მრგასცელ ათაქლ-ლიქოქინ იონცეოქ იოსა-ნოქნერქიხს:

ყოსიზმ - შარჲუქი თსთიქანს ხამადაქან, ქისქაქს ანოქასაქარგ ხასარაქლიქანს ქიოქ, ირინ აქლსა ანხირაქსელუ ქი ქინქ თოთაქითარ ქლერახსქოქოქოქინ აქსთიქანს ქოქმქგ:

ყოსქსზი - ოქაქოქინსქანს ქაოქაქასქანს ხანოქიქაქოქმ ქამ ქინსარქმანს იო ქანსაქციქოქინსერქიხს-თსანქოქ ღსოქ ქერქაღ ხამადაქანოქოქინს:

ყოსქსქი - ჯამადაქანოქანს ათანსღნახათიქს თსქსაქ, ჲრქიო ქამ აქლქიქიოსაქციქოქინსერქიქაქარასქანს იქიქოქოქოქინსერქიქოქაქიქაქოქოქინს` ქაქაქაღ ქაოქაქასქანს ნაქათასქნერქიხს:

ყოსქრიქსქი - ჯამოქ-

რწმენა იმისა, რომ ისეთი სოციალური იდენტობები, როგორცაა მამაკაცი, ქალი, შავკანიანი, ჰეტეროსექსუალი, ჰომოსექსუალი და სხვ. ყალიბდება სოციალური პროცესების შედეგად და აქედან გამომდინარე, ექვემდებარება ცვლილებას.

კონტრკულტურა - გარკვეული ღირებულებები, ნორმები, წესები და დამოკიდებულებები, რომელიც უპირისპირდება დომინანტ კულტურას და ამკარად იჩენს მისი გამოწვევის მცდელობას.

კონტრმოძრაობა - მოძრაობა, რომელიც იქმნება იმისათვის, რათა წინ აღუდგეს უკვე არსებულ მოძრაობას.

კონფედერაცია - სახელმწიფოთა გარკვეული ტიპის კავშირი, როცა ყოველი სუბიექტი საკუთარი დამოუკიდებლობის ხარისხს

აჩვენებს, თუ ავანაწილდები, სოციალურად ხაზს უსვამს, რომ იმისათვის, რომ მიიღოს ის, რაც იმისთვის უნდა, ავანაწილდები უნდა იყოს. სოციალური უტოლობის მოხერხებების არსებობის შესახებ მათთვის მნიშვნელოვანია.

ჯორჯი ბუჩაკიანი - ეთნიკური უტოლობის თეორიის ერთ-ერთი დამაარებელია. მისი თეორია ეფუძნება "სიღარიბის სოციალურ კონსტრუქციის" კონსტრუქციის იდეას, რომელიც აჩვენებს, რომ ეთნიკური უტოლობა არ არის მათთვის ბუნებრივი, არამედ ის ავანაწილდება სოციალური უტოლობის შედეგად. მისი მიზანია, აღმოაჩინოს, როგორ უნდა მოხდეს ეთნიკური უტოლობის აღმოფხვრა.

ჯორჯი ბუჩაკიანი - ეთნიკური უტოლობის თეორიის ერთ-ერთი დამაარებელია. მისი თეორია ეფუძნება "სიღარიბის სოციალურ კონსტრუქციის" კონსტრუქციის იდეას, რომელიც აჩვენებს, რომ ეთნიკური უტოლობა არ არის მათთვის ბუნებრივი, არამედ ის ავანაწილდება სოციალური უტოლობის შედეგად. მისი მიზანია, აღმოაჩინოს, როგორ უნდა მოხდეს ეთნიკური უტოლობის აღმოფხვრა.

ჯორჯი ბუჩაკიანი - ეთნიკური უტოლობის თეორიის ერთ-ერთი დამაარებელია. მისი თეორია ეფუძნება "სიღარიბის სოციალურ კონსტრუქციის" კონსტრუქციის იდეას, რომელიც აჩვენებს, რომ ეთნიკური უტოლობა არ არის მათთვის ბუნებრივი, არამედ ის ავანაწილდება სოციალური უტოლობის შედეგად. მისი მიზანია, აღმოაჩინოს, როგორ უნდა მოხდეს ეთნიკური უტოლობის აღმოფხვრა.

ინარჩუნებს წინასწარი ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.

კონფორმულობა - კულტურულად გამართლებული მიზნების მიღწევა კულტურულად გამართლებული საშუალებებით.

კორელაცია - ორ ცვლადს შორის რეგულარული ურთიერთკავშირი.

კორელაციის კოეფიციენტი - ათწილადები ნელსა და ერთს შორის, რომელიც გამოიყენება კორელაციის სიძლიერის საჩვენებლად.

კორპორაცია - კანონით შექმნილი ორგანიზაცია, რომლის არსებობა, ძალაუფლება და უფლებავალდებულება არ არის დამოკიდებული მის მფლობელებზე, მენეჯერებსა და თანამშრომლებზე.

ანსკაქოქოქან ასოქძანდ` ნაქანსასან ქოქსაოარდ ხამადაქ-ნოქოქან ხქანს ქრა:

ყოსკორსქძს - შკასქოქოქაქს ხქანსაქოქად ნაქასოასქ-ნქრქნ ხასანქქ` მკასქოქოქაქნ აოოქმქ არქაქრასქად მქოქგნქრქქ:

ყორქსაქა` ჯარაქნქრაქ-ჯოქოქოქ - ყანოქსაქოქ ქოქსაქოქრდასქოქოქონს ქრქოქოქოქოქსასანსქრქ მქქს:

ჯარაქნქრაქჯოქოქოქსა
ყორსა-ყრქ - სასანოქოქასანსქრ ქოქქ ს მსქქ მქქს, ოქონქ ოქოქსაქოქრბქოქმ სნ ხარაქქერასქოქოქან ხქოქოქოქონქრ გოქყ თაქოქ ხამარ:

ყოროქრსაქა - ოქრსქრქქ ასოქქბად ქსაქმასქერაქოქოქონს, ოქრქ გოქოქოქონქრ, ქხაქოქოქოქონსსქრქ, ქრასქოქონქსქრს ოქ აქაროქსასანოქოქონსსქრქ ქსაქქად ქსნ სრას სქქასქასათსქრქრქქ, მსნსქქრსქრქქ ს აქქას-

კორპორაციული დანა-შაული - უკანონო საქმიანობა, რომელიც მიზნად ისახავს ორგანიზაციისათვის სარგებლის მოპოვებას.

კორპორაციული კლასი - იმ ადამიანებისაგან შემდგარი სოციალური კლასი, რომელთაც აქვთ დიდი ბიუროკრატიული ძალაუფლება ძირითად კორპორაციებში (და ხელისუფლებაში) უმეტესად არა ამ კორპორაციების საკუთრების საფუძველზე.

კრედენციალიზმი - მოთხოვნა, რომლის თანახმადაც ადამიანს უნდა გააჩნდეს დიპლომი ან ხარისხი თანამდებობის დასაკავებლად ან სამუშაოს შესასრულებლად.

კრიზისი - მწვავე პოლიტიკური სიტუაცია, რომელიც საშიშროების ქვეშ აყენებს მთავარ ინტერესებს.

თასქიგნები:

ყიროირაძე

ჯანაშვილი-გომი -

სნიპინასკან

გორბონსეოქონს, ირნიოქად ლყადასქერაქონს ხამარ ჯახიქიქღქერდამარ:

ყიროირაძე

ჩაყ - სქნმაროქასნქიყ რაქყადსიგქასკან ჩასქ, ირინქონსნ მსქ რქორქრასკანქქასნოქონს ხქმასკანქორაქრასქანსქონ (სქქასნოქონს მსქ), ხქმასკანოქონს იქ ასქსქორაქრასქანსქის სქქასნოქონს ხქმას ქრა:

ყრეზეზაქასქ -

ოახანღ, ესთ ირქ ანღრასქ ლქინსა იქასქონ სქმასქქანს` ასჯთონქრასქსქონ სქმასჯქასქონსქ სქმასქასქონსქ სქმასქონსქასქონსქ:

ჯანაშვილი

- სორქრასქასკან ხქრასქქასქ, ირქქსანქი თასქ ლქონს სქქიქქქასქონსქ:

კროსკულტურული კვლევა - კვლევა, რომელიც მკვლევარის საზოგადოების მიღმა საზოგადოებათა სოციალურ ფორმებს აღწერს.

კულტურა ერთი ცხოვრების წესით მცხოვრები ადამიანების მიერ მუდმივად ურთიერთგაზიარებული ღირებულებები, ნორმები, სიმბოლოები, ენა და ქმნილებები.

კულტურული ინტეგრაცია - კულტურის ნაწილებით შემდგარი ურთიერთშეკავშირებული მუდმივი მთლიანობის დონე.

ყრიშ-შუაყრიშ ზესაღი-სიწმინა - ზესაღითი-ქონი, ირი ხესაღითიი ხასარასკიქონიჩე იურას სარაყრიმ ზე ხასარასკიქონინჩე სიჩასასკან დსერე:

შუაყრიშ - სიქს სესასსერაქი ასაქიო მარქსანგ კიოქიქე მტასაქსე ქიქსაქარდაქარქნიქსად არქქსერ, სიქსერ, ქიქიქიქიქიქსერ, ქსეო ს სთქედაქიქონინჩე სიქსასქ: შუასკიქე ხასარასკიქონი ს მარქი ასათმასკან კარკასმან იქიქასქ მასკარქას ზე იქს ართახასქიქონი ზე მარქსანგ კიქონისიქონი ს სქანქი კსკმასსერაქმან დსერეო სიქსერეო:

შუაყრიშ-სიწმინა რსხეიქი - შუასკიქი მასერეო კსასგად, ქიქსასასსქესად მტასკან ასაქიქიქონი მასკარქასქ:

კულტურული კაპიტალი - მაღალგანვითარებული საზოგადოებრივი ფენის გემოვნებები, რომლებიც საზოგადოებრივ და ეკონომიკურ ფუნქციასაც ითვისებს.

კულტურული მრავალსახეობა - ცალკეულ საზოგადოებებსა და ზოგადად მსოფლიოში არსებული დამოკიდებულებების, ღირებულებების, გემოვნების სისტემების სხვადასხვა მოდელი და გარკვეული ცოდნა.

კულტურული რელატივიზმი - მოსაზრება, რომ კულტურის ნებისმიერი ელემენტის გაგება შესაძლებელია მხოლოდ ამავე კულტურის კონტექსტში; გარკვეული სივრცის, დროისა და გარემოებების გათვალისწინებით.

შეაფიქსავს ყაფისად - ჩარბი ვარცავად ხასარასკასან ჯაქი ღაჯასკნერ, ირინჲ ხასასთედიონ ნს ნასსთსთესასკასან ს ხასასარასკასან ვირბანოიქჲ:

შეაფიქსავს ჩადსადასირი-იფირი - ირიჯასკი ხასასარასკოქიონსნერდიონ ს ენჲხასნრასკეს აქასარხიონ ვიქიქიონსინსეგად ექირეირიქიონსნერქი, არძექნერქი, ღაჯასკაქინ ხასასკარექერქი თარქერ მირქსნერ ს ირიჯასკი ვიტსქქსნერ:

შეაფიქსავს იხლასიქიქი (ხარარქერასკანოქიონს) - სესასკესთ, ირ მჯასკიქი ვასსკავად თარქერ ხასარასკიქ ხასკასნასკ აქი სოქს მჯასკიქი ხასასთესათიონს, ირიჯასკი თარასბქი, ძასანასკი ს ხასანკასანსქსნერქი ნასქასთესასარქ:

ლეგალობა - ერთმანეთთან სოციალურ ურთიერთობაში მყოფი ადამიანების ან საზოგადოების მიერ ძალაუფლების ემედითუნარიანად და გამართლებულად აღიარების დონე.

ლიბერალიზაცია - სახელმწიფო ძალაუფლების შიდა და გარე კონტროლი და კერძო მენარმეობისა და თავისუფალი ბაზრისაკენ აღებული კურსი.

ლიბერალიზმი - ერთერთი ძირითადი სკოლა საერთაშორისო ურთიერთობების კვლევებში. გამომდინარეობს ადამიანის მისწრაფებებიდან თანამშრომლობისკენ, ეკონომიკის მაქსიმალური კონტროლირებისა და მართვისათვის;

ლიბერალური ინსტიტუციონალიზმი - საერთაშორისო კვლევებში ნეო-

ლენინიზმი - შიშისაგნ ხსო ანგჩაქსკან ხარაქერი-ქჟან მზე ცანქიქ მარქსკანგ კან ხასარაკტიქჟან კიქიქგ ქქჟასნიქჟიქსქ ციქიქსკ კან არქა-რაცქაძ ძანსაქქიქი მს-კარქასქ:

ლენინიზმი - ჟესასკან ქქჟასნიქჟან ნქქქინ ს არისაქქინ ქქერახსკიქ-ქიქჟიქინ ს მასინაქქიქ ძქსინარქსატიქიქჟან ს საკათ ჟიქსაქქინ კიქიქნიქქქაძ კიქიქს:

ლენინიზმი - შიქჯაქქაქინ ხარაქერიქჟიქსინქქინ ხესაქიქიქჟან მზე ხქინსასკან იქაქიქსინქქინ მსქინ ქ: ქქიქიქ ქ მარქიქსკიქიქიქსინქქინ იქაქიქ ხამაქიქიქსკიქიქიქინ` ქქიქნიქქსაქქინ ათასქქაქიქინ ქქერახსკსმან ს კსათაქარმან ხამარქ:

ლენინიზმი - ქქსსქსნიქქინსაქქიქს - შიქჯაქქაქინ ხესაქიქიქ-

ლიბერალური მიდგომა. აქცენტი გაკეთებულია თანამედროვე მსოფლიოში გლობალური ინსტიტუტების ფორმირების შესწავლაზე.

ლიბერტარიანიზმი - რწმენა, რომ პიროვნული თავისუფლების სფერო მაქსიმალურად უნდა გაფართოვდეს, რაც, თავის მხრივ, ხშირად საზოგადოებრივი გავლენის შემცირების მცდელობებთანაც ასოცირდება.

ლობი, ლობირება - საკუთარი წარმომადგენლის მეშვეობით პოლიტიკოსისთვის საკუთარი მოსაზრებების თუ მოთხოვნების მიწოდება. ეს არის იგივე ინტერესჯგუფი, რამდენადაც ისიც საჯარო პოლიტიკაზე გემოქმედებას ისახავს მიზნად.

ლოგიკური ანალიზი -

ქონისწერიმ ნეოქრეალ მოთევიმ: ზეზთაჟრიმდ არქად ზ ქამანსასქსქეგ აქქარქიიმ გიქფალ ქისატიჟთოსნქრქ დსაქტირმანს იოსთმნასქრიქქან ქრა:

ԱԶՍՏՍԵՆՂՈՒԹՅՈՒՆ - Համոզմունք, որ անհատական ազատության դաշտը առավելագույնս պետք է ընդլայնել, ինչը, իր հերթին, հաճախ ասոցացվում է հասարակական ներգործության նվազեցման փորձի հետ:

ԼՈՒԲԻ, ԼՈՒԲԻՐԵԳ - Մեփասկան ներկայացուցչի միջոցով քաղաքական գործչին սեփական տեսակետի և պահանջների մատուցում: Մա նույն շահերի խումբն է, այնքանով, որքանով որ սա ևս միտված է հանրային քաղաքականության վրա ներգործություն ունենալուն:

ՏՐԱՄԱԲԱՏԱԿԱՏ ՎԵՐԼՈՒ-

თეორიის ჩამოყალიბება ანალიზის განსხვავებული სფეროების იდენტიფიცირებითა და მათ შორის ურთიერთკავშირით.

მაკარტიზმი - „კუდიანებზე ნადირობა“. ეს ტერმინი 1950-იან წლებში ამერიკაში სენატორ მაკარტის მიერ კომუნისტების დევნის პერიოდთან იღებს სათავეს.

მანდატი - გემდგომი მითითება ან დავალება, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა.

მანიფესტი - დოკუმენტი, სადაც დეტალურადაა ჩამოყალიბებული, რა პოლიტიკას გაატარებს ესა თუ ის პარტია ხელისუფლებაში მოსვლის შემთხვევაში.

მასმედია - 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

შიქსპირი - შენოსიანისა და კლეროვიანის თარგმანი ილირიანის ნაწარმისა და აქილესისა და პათროკლისა: 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

შაქსპირი - «ქრონიკისა და ისტორიისა»: 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

შაქსპირი - «ქრონიკისა და ისტორიისა»: 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

შაქსპირი - «ქრონიკისა და ისტორიისა»: 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

შაქსპირი - «ქრონიკისა და ისტორიისა»: 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი

ინფორმაციის საშუალებები ინფორმაციის სისტემატური გავრცელების პროცესი (ანუ მასობრივი კომუნიკაცია) მრავალრიცხოვან და გაშორებულ აუდიტორიაში.

მასმედია - საზოგადოებრივი ინსტიტუტების ერთობლიობა, რომლებიც დაკავებულნი არიან ფაქტების, ინფორმაციებისა და მოვლენების შეკრება-გავრცელებით.

მასტერ სტატუსი - ერთ-ერთი სტატუსი, რომელიც ფართოდ განსაზღვრავს პიროვნების სოციალურ იდენტურობას.

მატერიალური კეთილდღეობა - (სიმდიდრე) ის, რასაც ხალხი ფლობს და შეუძლია მომავალ თაობებს გადასცეს.

მატერიალური კულტურა - ნებისმიერი საგანი, რომელსაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ულყოფიერებას ან სიძვერეს, უფრო მეტად კი, ის, რასაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ულყოფიერებას ან სიძვერეს, უფრო მეტად კი, ის, რასაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ულყოფიერებას ან სიძვერეს, უფრო მეტად კი, ის, რასაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ულყოფიერებას ან სიძვერეს, უფრო მეტად კი, ის, რასაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ულყოფიერებას ან სიძვერეს, უფრო მეტად კი, ის, რასაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნე-

ნელობას.

მატრიარქატი - კანონზომიერება, რომლის დროსაც ოჯახში ძალაუფლება ქალის ხელშია.

მატრილინური ნათესაური ხაზი - ნათესაური ხაზის დედის მხრიდან გადასვლა.

მატრილოკალური ოჯახის სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინების შემდეგ წყვილი ცოლის ოჯახში ან მის სიახლოვეს რჩება.

მაღალი დონის პოლიტიკა - მიეკუთვნება ნაციონალურ უსაფრთხოებას.

მაღალი კლასი - სოციალური კლასი, რომელსაც ქმნიან მდიდარი ოჯახები. დიდი ქონება მათ დიდ ძალაუფლებასაც ანიჭებს.

მაჩიზმო - ძლიერი მამაკაცურობა, რაც გამოიხატება კვებნაში, ტრაბახში და

სარსორობაში:

შაჰრუხასანიზმი - ორქანა-ჯაქიბუქი, ირჩინშაგუბი რნსოანხეუბი ხეხასნიუქ-იუნდ კნუღ ბხეუბი ბ:

შაჰრუხასაყას ადყაყვიბ-ბვას ყბუ - ადყასკვიუქან ყბ, ირდთარქიუბ ბ კასანგ ყბიქ:

შასრუღყას ლსასუყას ჯასაყარყ - ღნოანხესან ხამასყარყ, ხერე ამიუსნიუქიუნხე ხესოი ყიყერ მნიუბ ბ კნუღ რნსოანხეუბი კამ სრამიოთასყაყუბი:

ბარდრ შაყარაყარ ჟარაჟა-ყასანიზმი - შათსკანნიუბ ბ ადყაყხინანქათსანგი-ბეუბი:

ბარდრ ხაყ - შიგხაყასანხაყ, ირდ კადნიუბ ხნ ხაროუსო რნსოანხეუნხერ: შებყიყერ სრანგ ჯიოხიუბ ბ სას მხ ხეხასნიუქიუნ:

შაჰრუხ - ობხე არასკანნიუქიუნ, ირს ართაგვიქიუბ ბ აყარბხსაყო, მხბამთხეი ს

ქალების მიმართ ექსპლუატაციურ დამოკიდებულებაში.

მეგაპოლისი - ორი ან მეტი მეზობლად მდებარე მეტროპოლისი, რომლებიც ისე გაფართოვდნენ, რომ მათი საზღვრები ერთმანეთს ერწყმის და ერთიან კომპლექსს ქმნის.

მელიანა რიცხვი, რომელიც ციფრთა რიგის შუაშია.

მედიკალიზაცია პირადი პრობლემების სამედიცინო ჭრილში განხილვის ტენდენცია.

მეთოდოლოგია კვლევის წარმართვის ხერხი და პროცედურა.

მეორადი შრომის ბაზარი - შრომის ბაზრის მცირე, შედარებით არასტაბილური სექტორი არასტაბილური, დაბალანაზღაურებადი და უპერსპექტივო სამსახურებით.

მეორეული ანალიზი - კვლევა, რომელიც წინა

კანასნგ სკასთამარ
ჯახაგორბმან ქერაქერ-
მიონქიომ:

შეფაღიღიხ - ზეკიო კამ
აქელქი ხარსან მსოიო-
აიქისნერ, იოიოქ აქნაქსა
ენ რნქარბასქქელ, იო
ნრანგ სახმანსნერქ
კვადელ ენ ს
სითებელ მქასანსკან
ხამაქიქ:

შეჩასა - მქიქ, იორქ
ქქანჯანსნერქ ჯარქქი
მსქოთქიომ ზ:

შეჩასაქსაქსა -
ანბნასკან ქანქირსნერქ
ქქქასკან კოქიქაბქიომ
ქნსარქქელი მქოთიომ:

შეჩიოქსაქსაქსა -
ქსოთა-კოთიქიქიონქ
ქარქელი ლანასქ
ს რნქავსკარქ:

ზეჩიოქსაქსა
ასქასასქიქსა -
სქქასოთაქიქსაქი
ქიქიქ, ხამქმასოთაქარ
ანსკაქიონს ხასოქაბ
ოქ კაქიონს, ვადქ
ქარბასოქიქიოქ
ს ანსქოთასკარ
აქქასოთანქსნერქიქ:

ზეჩიოქსაქსაქსა
ქსოქიქსაქსაქსა -
ქსოთაკოთიქიქიონს,

კვლევათა შედეგად მიღებული მონაცემთა ხელახალ ანალიზს ახდენს.

მეორეული დევიაცია - პროცესი, რომლის დროსაც ადამიანები თავის თავს განსაზღვრავენ დევიანტებად და მისდევენ ცხოვრების დევიანტურ სტილს.

მერიტოკრატია - უნარიანთა მმართველობა; პრინციპი, რომლის თანახმად, ჯილდოცა და საზოგადოებრივი მდგომარეობაც ადამიანს პიროვნული ღირსების მიხედვით ერგება.

მერკანტილიზმი - ეკონომიკური თეორია, რომელიც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს სახელმწიფოს როლს საერთაშორისო ვაჭრობისა და ქვეყნის უზრუნველყოფის საქმეში.

იღრ ნაქიორჟ ხესაღითი-
ქოინსნერი ხესოსანქი
სთაგაბ თქაქსნერი
ქრქსასქან ქერიბოქოქონ ლ
ქასთაროიან:

ნოქოროქსიზი **ოქოქსიზი**
(**ქოქოქი**) – იოქრქსაგ, იქი
ქსაგქოიან მარქიქ ქრქს
ქრქსგ სახმანთოიან ლნ იქაქს
ქსქანსო ს ხესოთოიან ქქანქი
ქსქანსო (ქლქსაბ) იქი:

სოქოქოქოქსი
(ქათაგქოქრქს `«არქანქსნერი
ქქქანსოქოქოქსი») –
ქქქანსოქოქოქსი, ქათაქქაროიან,
ქათაქქარ-მანს სქქქოქსქ,
ხამადაქს იქი ს
აქარქსნერი, ს `ქსქაქქარ
აქაქოქსნერი მარქიქს აქსოქ
ლ სთასანს ანსხათასქანს
არქანსქქსნერი ხამადაქს:

სოქოქსიქსიქსი –
სსოქსასქანს თესოქოქოქსი, იქრ
მქქაგ-ქაქქს აოქსოქი ს
ქრქქი ააქაქოქქსანს ქოქოქიან
ათანსქსაქსათოქს ქარქოქ-
ოქოქოქსი ლ ქსოქოქიან
აქსოქოქქანს ქქქქს:

მეტაიდეოლოგია – ზეიდეოლოგია, საფუძველი მსჯელობისათვის უფრო კერძო იდეოლოგიური პრობლემების გარშემო.

მეტროპოლისი - მთავარი ქალაქი, რომელსაც ეკონომიკურ და სოციალურ ორბიტაში ჰყავს მოქცეული გარშემო მდებარე მუნიციპალიტეტები.

მექანიკური სოლიდარობა - სოლიდარობა, რომელიც დაფუძნებულია საერთო რწმენაზე, ღირებულებებსა და ჩვეულებებზე.

მეცნიერება - ბუნებაზე დაკვირვების სისტემური გზა. მიზემ-შედეგობრივი კავშირების ძებნა და ცოდნის თეორიაში ჩამოყალიბება.

მიგრაცია - გადაადგილება ქვეყნის მოსახლეობის ან ტერიტორიის შიგნით ან გარეთ.

შესაფარადარსობიზმი – აღედაღაფარაქითონ` ხიძუ ქნსარქმან ხამარ` ათაქელ ანბნასკან გაღაფარასკან ხნუქინსერი ჳორუ:

შესრიღიღის - ჳქსაქორ უაღაუ, ორნ ჳი თნთესასკან ს ათეხალასკან ოღნბერი მსე ლ ნნუჭრქსელ ჳორუღუ გათსქოღ მონსეჭეხაქთესთნსერუ:

შესასჩაყას
ჳასურაუნობი-ბიზნის – ჳამერაუქთიქონს, ორღ ხიამსქად ლ ნნუქანორ ხაქათი, არბქსნსერი ს ათქორიქსნსერი ქრა:

ჭრსობიზმი – ჩნთიქან ნქითარქმან ხამასქარქქად ოღე: ჳათბათახესთსანქაქინს კაყქერი ორინთონს ექთსქქი ბსაქორიონს თესასქანორენს:

შარსარ
(ქლერანსკლეონ, გათუბ) – ჩნსკუქიქონს თსეღაუარბღ სერქრი სნერსონს კამ ნერანსეე ოტირა:

მილიტარიზმი მიზნის მიღწევა შეიარაღებული ძალის გამოყენებით და ზოგადად პრობლემათა სამხედრო ძალით გადაწყვეტა.

მინიჭებული სტატუსი - სტატუსი, რომელიც დაფუძნებულია ინდივიდუალური კონტროლის მიღმა მდგომ სოციალურ შეფასებებზე, როგორცაა, მაგალითად, რასა, სქესი ან ასაკი.

მიღწეული სტატუსი - სტატუსი, რომელიც ინდივიდუალური მცდელობისა და მიღწევების შედეგია.

მნიშვნელობა - ციფრი, რომელიც მონაცემთა სერიაში ყველაზე ხშირად ჩნდება.

მოდერნიზაციის თეორია - მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც ეკონომიკური განვითარება დამოკიდებულია კულტურულ დამოკიდებულებებზე, რომელიც ხელს

შარქსარიფ

ნაფსასილირ-ობიზ - ლყათასკი ნქადნიმ ძინქადნიძი კქირათამქ ს რნიჰანრაყასუ ხინიჰინსერი კნიძინმ ნაძმასკან ნიძიქ:

ზნირჯასუ ჟარიფაქიჯასუ - ჟარიფაქიჯასკ, ირე ჰინქადნიქ ანხასათასკან ქერიასკი-იიქიუნსიჟ იიქისუ გათქილ სიგხასკასკან ცნასხასათასკანსნერი ქრას, ხიჯაქიჰიქ სს, იქინასკ, იასასს, სსიქ ს თასიქქლ:

მსიქქერიასუ ჟარიფაქიჯასუ - ჟარიფაქიჯასკ, ირს არიქიუნქ ქ ანხასათასკან ჟანქერიქ ს ჰსიქქერიუნსერიქ:

არქსქ - მქასნჯანს, ირე თიქასსნერიქ ჟარიქიუნმ ათასქლ ხადასქი ქ ხასქთსქიუნმ:

არქრასასსასსას
სსსიზობიზ - სსსასსსს, რასთ ირქი, თინთსასკან გაქრგასნიუნქ კასქიქადნიქ ს მჯასკიიქასქინ ქერიასქერიუნსიქი, ირ ქირას-

უნცობს ინდუსტრიულ სა-
წარმოებში ინვესტირებას
და მის მხარდამჭერ სის-
ტემას.

მოდერნიზაცია - საერ-
თაშორისო ურთიერთო-
ბათა მკვლევარები, რომლე-
ბიც ანალიზს აწუძნებენ
საბუნებისმეტყველო
მეცნიერებათა პრინციპებზე
ავებულ მეთოდებზე.

**მომუშავე მშობლების
ოჯახი** - ოჯახი, სადაც
ქმარიც და ცოლიც მუშაობს
და ორივეს აქვს წინსვლის
შესაძლებლობა კარიერაში.

მონაცემები - ფაქტები,
სტატისტიკა, კვლევის შედე-
გები და დაკვირვების შედე-
გად მოგროვებილი სხვა
ინფორმაცია, რომელიც
თეორიების შექმნისათვის
გამოიყენება.

მონობა - ინსტიტუციო-
ნალიზებული სისტემა, რომ-

სტრუქტურაში არსებობს
საერთაშორისო ურთიერთ-
ობის მართვა და მისი
შედეგების განხილვა.

**საერთაშორისო ურთიერთობის
სისტემა** - საერთაშორისო
ურთიერთობების სისტემა,
რომელიც მოიცავს საერთაშორისო
ურთიერთობების თეორიას
და პრაქტიკას.

**საერთაშორისო ურთიერთობის
სისტემის** - საერთაშორისო
ურთიერთობების სისტემა,
რომელიც მოიცავს საერთაშორისო
ურთიერთობების თეორიას
და პრაქტიკას.

**საერთაშორისო ურთიერთობის
სისტემის** - საერთაშორისო
ურთიერთობების სისტემა,
რომელიც მოიცავს საერთაშორისო
ურთიერთობების თეორიას
და პრაქტიკას.

**საერთაშორისო ურთიერთობის
სისტემის** - საერთაშორისო
ურთიერთობების სისტემა,
რომელიც მოიცავს საერთაშორისო
ურთიერთობების თეორიას
და პრაქტიკას.

ელშიც „ბატონს“ აქვს სრული უფლება, თავის საკუთრებაში მყოფ მონებს იძულებით შეასრულებინოს სამუშაო.

მონოგამია - ქორწინება, როცა ქალს ან მამაკაცს მხოლოდ ერთი მეუღლე ჰყავს.

მოსახლეობის აღწერა მოსახლეობის რაოდენობის პერიოდული დათვლა, სადაც ასაკის, სქესის, სამუშაო ადგილისა და სხვა ფაქტების აღნიშვნაც ხდება.

მოსახლეობის განაწილება - ხალხის პროპორციული შედგენილობა სხვადასხვა ადგილზე, როგორებიც არიან მსოფლიო რეგიონები, ქვეყნები, პროვინციები, შტატები, ქალაქები თუ რაიონები.

მოსახლეობის ზომა - ხალხის აბსოლუტური რაოდენობა

ორი «თერე» იონი ქარძეხ ქრატონჷ` ჯრ სეფა-კანოქჷან მნღ ცატნქოღ ასოროსქნტერქნ ხარქკაჷრა-ქარ აჯქასატანჷ კასარქლ თალი:

შირიფასჷრ` შრასოი-სოი-ფიოი - ამოისნიოქონ, ჲრე კქნღ კამ თოჷამაროღ იონსნ მქჷან მსქ ამოისქნ:

შირაჯასარ - ჩნასქოქჷან ლქი აყარქერასკან ხაჯქომ, ირთელ თტელი ჲ იონსნომ თარქქი, სტოქ, აჯქასოაქაქი ს აყლ ქასოტერქ სჯომ:

ჩსაჯოი-ფოი ჩსტოი - ჭოიქიქი ხამამასნასკან კაადღ თარქერ ქაქერეომ, ქნჯაქიქიჷ ჲნ აჯქარქი თარაბაჯოჯანსერღ, ჲრქრსერღ, ცაქათნსერღ, ნახანცნსერღ, ქაოჷაქნსერღ ს ჷოჯანსერღ:

ჩსაჯოი-ფოი ჯაფი - ჭოიქიქი ჩაგარბასქ ლქილ ჩნასქოქჷან მნღ:

მოსახლეობაში.

მოსახლეობის სტრუქტურა
- მოდელი, რომელიც
გამომდინარეობს მოსახ-
ლეობის ნევრების ასაკის,
სქესის, განათლების, შემო-
სავლის, სამუშაო ადგილის,
ოჯახური მდგომარეობის,
რასისა და რელიგიის
გათვალისწინებით.

მოჩვენებითი კორელაცია
- ორ ცვლადს შორის კორე-
ლაცია, რომელსაც გამოხა-
ტული მიზეზობრივი საფუძ-
ველი არა აქვს.

**მრავალპოლარული სის-
ტემა** - საერთაშორისო
ურთიერთობების სისტემა,
რომელიც ხასიათდება ძა-
ლის ცენტრების სიმრავ-
ლით.

მრევლი - ადამიანების
ჯგუფი, რომელიც იზიარებს
რელიგიურ რწმენებსა და
სიმბოლოებს.

**მსოფლიოს სახელმწი-
ფოებრივ-ცენტრისტული**

ჩსაქიზიზმის

ყაღიზაღამ - შიიტი, ირ-
ქანული ადვანსაციონალ-
ისტური, სინიკი,
კორიანული, ლანგის,
აღმოსავლური კორიკი,
ინტანსინ კორიკი,
ინსინიკი და კორიკი;

ძავისი ყინული -
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი

ჩსაქიზიზმის -
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი

ჩსაქიზიზმის -
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი
კორიკული კორიკი

ჩსაქიზი **ინსინი**
ჩსაქიზი **ინსინი**

ჩვეულებრივ, ძალიან მრავალფეროვანი კორპორაცია, რომელიც თავის საქმიანობას მრავალ ქვეყანაში აწარმოებს ფილიალებისა და წარმომადგენლობების მეშვეობით.

მუშათა კლასი - სოციალური კლასი, რომელსაც ქმნიან ღარიბი ადამიანები. ისინი ყოფიან თავიანთ შრომას თავის გადასარჩენად, სამუშაო აძლევენ მათ დაბალ შემოსავალს და დაბალ პრესტიჟს.

მშვიდობის აღდგენა - მშვიდობის განმტკიცებისათვის ხელშემწყობი პირობების, მათ შორის, სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტების შექმნა.

მშვიდობის იძულება - სამხედრო მოქმედებები მიმართული მშვიდობიანი დარეგულირებისაკენ ან მეომარი მხარეების ჩაბარების შესახებ წინადადებების

აღიქრფაჩა, ჯასტ რადნადან სიქრასტ-რასტას, ირან იქ დორბონსეოქონსე რადნა-რქდ სერსინსერიონ ქარიონ ღ მასნადქოქერქ ს სერსასუგნოქონსნსერქ მქეიგვიქ:

წასაქირ - ჴასასქარე, ირე სკადნიონ ღს აიქრას მარეჩქ: ჴიქასსნსელი ხამარ სრანქ ქადართონ ღს იქნსე აქქასათიქე, აქქასათანქე სრანსე გაბე სქამნიონ ს გაბე ხნეჩნასკიოქონს ღ თასქას:

ქსარღი-რჭას - **ქსარღი-რჭას** - სარაქონქონს ხამარ რარენასასთ ასასმანსნერქ, ასქ რქტიონ`ქარაქრასქანს ხასარასკიოქონს იქსთი-თონსნერქ ასნეღონს:

ქსარღი-რჭას - **ღარსარას** - იწადნასქანს დორბიოქონს-სნერ` იორექად ქასარაქ სარეადქორმანს სან ასათნერადნიო სიოქნერქ ხანღმანს ქნერარქასქ

მიღებისაკენ ადრე დაწყებული ომის შესაწყვეტად.

მწვანე რევოლუცია - ხორბლის, ბრინჯისა და სხვა მარცვლეული კულტურების ახალი შტამების გამოყვანა, რამაც გამოიწვია მოსავლის გაორმაგება და გასამშავება თითოეულ აკრ მიწის ნაკვეთზე 1950-იანი წლების ბოლო პერიოდში.

ნაყოფიერების ჯამური მაჩვენებელი - მშობიარობების საშუალო რიცხვი, რაც შესაძლებელია ქალს ჰქონდეს თავისი სიცოცხლის განმავლობაში.

ნაციონალიზმი - იდეოლოგია, რომელიც ეროვნებას განიხილავს, როგორც პოლიტიკური იდენტიფიკაციის საფუძველს.

ნაციონალიზმი - რწმენა იმისა, რომ ერთი კულტურის მქონე ადამიანებს (ანუ

ათავარკიოქონისნერი ონტონმანრ` სკაქაბ აყათრეაქმრ იყათრეც-ნელუ ხამარ:

ყასაა ჯრადოონი-ღვინი - ზირენი, რინდი ს აყ ხავახათიქაყინ მჯასა-რეიქერი სირ ჯთამნერი როდომ, ინჯრ 1950-ასან ჯქასკანსნერი ქლრჯინ ქამანსასკახათქაბომ ხანცღვრელ ქ იორაქანჯორ აქრ ხოქამასი ქრა რერიქ კრქსნაყასტქმან სკამ ლთაყასტქმან:

ოსქი-ღვინი ჳინქსარჯინი-ღვინისნერი მქეინ ჯქქლ, ირ ხნარაქორ ქ სქინს ოსნსა იქ სკანქი ოსქავქქომ:

ადჳასაყასონი-ღვინი - ჳა-იქარარაქთიქონს, ირქ ადვოქქანქრ ქსნარქომ ქ ირყეს ქათქასკანს იქისასკანსავქმან ხქმქ:

ადჳასაყასონი-ღვინი - ჯამოქქონქ სრა, ირ მსქ მჯსქიქს ოსნცოქ მარქიქ

ერს) უნდა ჰქონდეთ საკუთარი სახელმწიფო.

ნაციონალური ინტერესები - ნეორეალიზმის ერთ-ერთი ძირითადი ცნება. ინტერესები განისაზღვრება სახელმწიფოს მიერ და მათ მისაღწევად გამოიყენება საგარეო პოლიტიკა.

ნაციონალური სუვერენიტეტი - საერთაშორისო ურთიერთობების თეორიასა და საერთაშორისო სამართალში ერთ-ერთი ძირითადი ცნება. ის გულისხმობს, რომ სახელმწიფო ფლობს ძალაუფლებრივ უფლებამოსილებებს მის კუთვნილ ტერიტორიაზე და რომ ის დამოუკიდებელია საერთაშორისო საკითხებში.

ნახევრად პერიფერიული ქვეყნები - ქვეყნები მსოფლიოს სისტემების თეორიაში, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობენ

(կამ ადვრ) აქეთჲ ჲ ուნუნან ჰრენგ სეჩასკან აქეთოქიონრ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐ – Նեո-ռեսպիզանտի հիմնական հասկացություններից մեկն է: Շահերը որոշվում են պետության կողմից և դրանց հասնելու համար կիրառվում է արտաքին քաղաքականություն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՆՔՆԻՇՆԱՍՈՒԹՅՈՒՆ – Միջազգային հարաբերությունների տեսության մեջ և միջազգային իրավունքում հիմնական հասկացություններից մեկն է: Այն ենթադրում է, որ պետությունն ունի իշխանական լիազորություններ՝ իրեն պատկանող տարածքում, որ այն անկախ է միջազգային հարցերում:

ԿՐԻՄԻԱՆՍԿԱՆ ՄԱՍԿԱՆ **ԵՐԿՐՆԵՐ** – Երկրներ, աշխարհի համակարգերի տեսության մեջ, որոնք ակտիվորեն ներգրավված են

გლობალურ კაპიტალისტურ ეკონომიკაში, მაგრამ მხოლოდ შეზღუდული გავლენა აქვთ ვაჭრობის წესებსა და პირობებზე.

ნეიტრალიტეტი - სახელმწიფოს ოფიციალური პოზიცია, რომელიც დაკავშირებულია სახელმწიფოს უართან გაერთიანდეს სხვადასხვა სამხედრო-პოლიტიკურ კავშირებსა და ორგანიზაციებში.

ნეოიდეალიზმი - საერთაშორისო პოლიტიკის იმგვარი ხედვა, რომელიც განსაკუთრებულად ზნეობრივ ფასეულობებზე, კერძოდ, ადამიანის უფლებებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის პატივისცემაზე ამახვილებს ყურადღებას.

ნეოკოლონიალიზმი - თეორიული მიდგომა, რომლის თანახმად

გღიწილ კაპიტალისტურ ეკონომიკაში, მაგრამ მხოლოდ შეზღუდული გავლენა აქვთ ვაჭრობის წესებსა და პირობებზე.

წინააღმდეგობა - ოსტოიქიანი აკადემიკოსის მიერ წარმოდგენილი თეორია, რომელიც განსაკუთრებულად ზნეობრივ ფასეულობებზე, კერძოდ, ადამიანის უფლებებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის პატივისცემაზე ამახვილებს ყურადღებას.

სენიორიზმი - შიხაძეაქიანი წარმოდგენილი თეორია, რომელიც განსაკუთრებულად ზნეობრივ ფასეულობებზე, კერძოდ, ადამიანის უფლებებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის პატივისცემაზე ამახვილებს ყურადღებას.

სენიორიზმი - სენიორიანი თეორია, რომლის თანახმად

განვითარებული ქვეყნები ავარძელებენ განვითარებადი ქვეყნების ექსპლუატაციას ეკონომიკური საშუალებებით.

ნეოკორპორატივიზმი - ტენდენცია, რომელიც დასავლურ პოლიარქიებში შეინიშნება: გულისხმობს ორგანიზებულ ინტერესჯგუფთათვის პრივილეგიების მინიჭებასა და პოლიტიკურ ცხოვრებაში ინსტიტუციურ მონაწილეობას.

ნეომარქსიზმი - ერთ-ერთი წამყვანი სკოლა საერთაშორისო ურთიერთობებში. ხაზს უსვამს ეკონომიკურ უთანასწორობას თანამედროვე მსოფლიოში.

ნეორეალიზმი - რეალიზმის თანამედროვე მიმდინარეობა, რომლის თანახმად, სახელმწიფოები რჩებიან საერთაშორისო ურთიერთობათა ანალიზის ერთადერთ ერთეულად.

ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი

სნიფორირატივიზმი - შიტიომ, ირდ ისკათიქლ ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი

სნიფორირატივიზმი - შიფარდარნი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი

სნიფორირატივიზმი - შიფარდარნი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი ზარონასკიომ ხნ დარდარნოი

კარნახობს.

ოლიგარქია - მსხვილი მონოპოლისტური კაპიტალის მქონე მცირერიცხოვანი ჯგუფის წარმომადგენელთა პოლიტიკური და ეკონომიკური ბატონობა; თვით ეს ჯგუფი.

ომი - საბრძოლო საშუალებების გამოყენება საზოგადოებებს ან საზოგადოების ნაწილებს შორის არსებული უთანხმოების მოსაგვარებლად.

ოპერაციული განსაზღვრება - ნათლად განსაზღვრული ინდიკატორების ნაკრები, რომელმაც ანალიზის დროს ერთ-ერთი ცვლადი უნდა წარმოადგინოს.

ორგანიზებული დანაშაული - წარმოადგენს კონსპირაციულ ჯგუფს, რომლის მიზანია ფულადი მოგება ან ძალაუფლების მოპოვება, აგრეთვე მცდელობა იყოს ხელშეუხე-

ცირბილი:

OLIGARCHIA – მთავარი მნიშვნელობის მქონე მცირერიცხოვანი კაპიტალის მქონე მცირერიცხოვანი წარმომადგენელთა პოლიტიკური და ეკონომიკური ბატონობა; თვით ეს ჯგუფი.

OMI – საბრძოლო საშუალებების გამოყენება საზოგადოებებს ან საზოგადოების ნაწილებს შორის არსებული უთანხმოების მოსაგვარებლად.

OPERATIONAL DEFINITION – ნათლად განსაზღვრული ინდიკატორების ნაკრები, რომელმაც ანალიზის დროს ერთ-ერთი ცვლადი უნდა წარმოადგინოს.

ORGANIZED CRIME – წარმოადგენს კონსპირაციულ ჯგუფს, რომლის მიზანია ფულადი მოგება ან ძალაუფლების მოპოვება, აგრეთვე მცდელობა იყოს ხელშეუხე-

ბელი შიშის დანერგვით და კორუფციით.

ორგანული სოლიდარობა - ადამიანთა შორის ურთიერთდამოკიდებულება, რომელიც დამყარებულია მუშაობის რთულ დანაწილებაზე.

ორმაგი ცნობიერება - შეუსაბამობა პიროვნების საკუთარ იდენტობასა და იმას შორის, რასაც მას საზოგადოება ანიჭებს.

ორმხრივი ნათესაური ხაზი - ნათესაური ხაზის აღიარება როგორც მამის, ისე დედის მხრიდან.

ოჯახი - ადამიანების ჯგუფი, რომლებიც ერთმანეთთან დაკავშირებულნი არიან ქორწინებით, შვილებით, მემკვიდრეობით, შვილის აყვანით, შვილის აღზრდასთან დაკავშირებული ვალდებულებებით.

ოჯახის ნეოლოკალური სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინ-

სიორიაცხიანი სერმიდ-მამრ:

ორგანული სოლიდარობა - ფიქსირებული მარტკანგ მქვს, ირე ხიმნქად ლ აჯქასთანქი რარე რაჯქამან ქქა:

ორმაგი ცნობიერება - ანხამაყასთაქანოქქონ ანხათი ქინქნოქქან ს სრას მქვს, ქინჯ ხასარაკოქქონსრე ჯნოქქონ ლ სრან:

ორმხრივი ნათესაური ხაზი - აჯკაცქვსკან კბი დანასქონ ქინჯყეს ხაქრასკან, აქსყეს ლ მაქრასკან კოქქქ:

ორჯახი - შარქკანგ ქონსრე, იქქქქ მქქქანგ ხეს კაყკად ლს ამთონოქქამსრე, ლქქანსქქოქ, ქანანკოქქამსრე, ირქქქქქამსრე, ლქქქქქი ოქასთქარაკოქქანს ხეს კაყკად აყაროთასკანოქქონსქქქქქ:

ორჯახის ნეოლოკალური სისტემა - ოქქანის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინ-

ნების შემდეგ წყვილი ცალკე ცხოვრობს.

პანნაციონალიზმი - ნაციონალიზმის უკიდურესი გამოხატულება, რომელშიც ყველაფერი ერთ მიზანს ემსახურება, - შეაკავშიროს მონათესავე ხალხები ექსპანსიის ან პოლიტიკური გამთლიანებისაკენ მონოდებების გზით.

პარტიკულარიზმი - თეორია, რომლის თანახმად, მეობა კერძო და არა ზოგად მახასიათებელშია ფესვგადგმული.

პატერნალიზმი - ერთი-ერთობა, ან მართვის იმგვარი წესი, რომლის პრინციპიც მათზე ზრუნვაა, ვისაც დამოუკიდებლად საკუთარი თავის გატანა უჭირს.

პატრიარქატი - კანონ-ზომიერება, რომლის დროსაც ოჯახში ძალაუფლება მამაკაცის ხელშია.

ამიონოქონისიგ ხსთი ციყცნ ათანბჩნ ლ ააყრიამ:

მუსაღვამუსაფასრიზმი - აცდაყნასკანოქონს ბაყრახელ ართახაყთოქონს, ირიამ ამნს ჩნჯ ბათაყრიამ ლ ნოყნ ნაყათასკჩნ` საყელ ცელასკიგ ძოიქციორქნქრჩნ ცაქქოიადიორქონს სკამ ქაიდაყასკანს ამქოიდაყმანს სიჯქრჩი მჩიიიციქ:

მუსაჩყიჩსაჩრძს,
სსღასი-ღაყასრიზმი - სსთო-ქონს, რსათ ირჩი ჩნქნოქონსრ მასსაქორ ს იჯქს რნიიჩანოიჩრ ჩასსკანსჩქნქრჩი მნღ ლ არმასთაქორქამბ:

მუსაჩრსაქძს - ჯარაყქრი-ქონს, სკამ სკათაქარმანს აყნაყჩაჩ სკარც, ირჩი სსკციონქნ ლ ჩოც თანსლ სრანს მასჩნ, იქქერ იქქარანოიამ სნ ჩნქნოიყნ ციყასსსლ:

ჯსიჩრჩსაჩრძი - ორჩნა-ჯაქციოქონს, ირჩი ძამანსაქ რნსთანჩქრიამ ჩქჩასანო-ქონსრ თოიამარქოი

პატრილინური ნათესაური ხაზი - ნათესაური ხაზის მამის მხრიდან გადასვლა.

პატრილოკალური ოჯახის სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინების შემდეგ წყვილი ქმრის ოჯახში ან მის სიახლოვეს რჩება.

პაციფიზმი - მსოფლმხედველობა, რომელიც უარყოფს სიცოცხლის ხელყოფის უფლებას და მმართველია კონფლიქტების უსისხლოდ მოგვარების გზების ძიებისაკენ.

პერიფერია - ტერინი, რომელიც აღნიშნავს განვითარებად ქვეყნებს. პერიფერიული ქვეყნები დამოკიდებულნი არიან „ცენტრზე“ და ნაკლებ განვითარებულნი არიან უთანასწორო დამოკიდებულების

ბუნებრივად:

მასრიჩოვას ადჟაფგაფას ფიშ – ადგასკვასან გიბ, ირს ანგნომ ზ ხაურასან სიიონიქ:

მასრილიქსა, ლსასსქასა ჯასაქარა – ლნოსანსკან ანსაქიქი ხამასქარა, ზრა ამონსიოქიონსიქ ხსთი გიყანს ააქიონ ზ ამონსიონსიოქიონ სკან სრა ამოსასქაქიონ:

მასჩიქაქა – აქიასქიასქაქა, ირლ ქიითონ ზ სქანსქი სსკათამარ იონსდგიოქიონსიქი ირასქიონსქი ს მქიოქად ზ ხასკამარსიოქიონსსქი ათანს აქიონსახსიოქიონს სარგასქიონსან იოქინსქი ირინსან:

მასჩასას – სქიოქი, ირს აროსახაქიონს ზ გარგაგოქ ზსქინსქი: შაქრამასაქინს სქინსქი სსქიოქად სს «სსსიოქინსიქ» ს აასკას გარგაგად სს ანსხასასარქსერაქსერონსქი აასთდა-ოქი:

გამო.

პერიფერული ქვეყნები - ქვეყნები მსოფლიოს სისტემების თეორიაში, რომლებიც გლობალური კაპიტალისტური ეკონომიკის ზღვარზე იმყოფებიან.

პლურალიზმი - ფართო გაგებით მრავალფეროვნებისა და სხვადასხვაგვარობის აღიარება (მრავლის არსებობა). როგორც ტერმინი იხმარება პარტიებს შორის არსებული კონკურენციის, ფასეულობათა სხვადასხვაობის და კულტურულ ნორმათა განსხვავებულობის აღსანიშნავად.

პოლიანდრია - ქორწინება, როცა ქალს რამდენიმე ქმარი ჰყავს.

პოლიარქია - სიტყვა-სიტყვით – „ბევრის მმართველობა“, როგორც

ՄԱՅՐԱՍԱՍՄԱԻՆ ԵՐԿՐՆԵՐ – Երկրներ աշխարհի համակարգերի տեսության մեջ, որոնք գլոբალ կապիտալիստական էկոնոմիկայի սահմանագծին են գտնվում:

ՊԼՅՈՒՐԱԼԻԶՄ`
ԲԱԶՄԱԿԱՐՍՈՒ-ԹՅՈՒՆ – Լայն առումով բազմազանության և զանազանության ճանաչում (բազմաթիվության գոյություն): Որպես տերմին օգտագործվում է կուսակցությունների միջև առկա մրցակցության, արժեհամակարգերի տարբերության և մշակութային նորմերի տարբերության արտահայտման համար:

ՊՈԼԻԱՆԴՐԻԱ`
ԲԱԶՄԱՍՈՒՄ-ՆՈՒԹՅՈՒՆ – Ամուսնություն, երբ կինը մի քանի ամուսին ունի:

ՊՈԼԻԱՐԽԻԱ – Բառացիորեն «շատերի կառավարում», որպես կանոն` կապված

წესი, თანამედროვე წარმომადგენლობითი დემოკრატიის ინსტიტუტებთან და პოლიტიკურ პროცესებთანაა დაკავშირებული.

პოლიგამია - ქორწინება, როცა ქალს ან მამაკაცს რამდენიმე მეუღლე ჰყავს.

პოლიგინია - ქორწინება, როცა მამაკაცს რამდენიმე ცოლი ჰყავს.

პოლიტიკა - სახელმწიფო მმართველობისა და მართვის ორგანოების საქმიანობა, რომელიც ასახავს ქვეყნის საზოგადოებრივ წყობას და ეკონომიკურ სტრუქტურას; სახელმწიფოებრივი, საზოგადოებრივი ცხოვრების მოვლენები, საკითხები.

პოლიტიკური პარტია - 1. საზოგადოების გარკვეული კლასის (ჯგუფის) ინტერესების გამომხატველი და დამცველი პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელიც

ქამანასკასკიხ ინერკაჟა-ციცჟასკან შიღიქრჟაქაროქჟან ხნსატიოთოსნერი ს ქაღაქასკან გირბინჟაგნერი ხნს:

შიღიქასტი - ამიოსნიოქოინ, ნეე ქინე კან თოქამარჟე მი ქანხ ამიოსინი სიქი:

შიღიქინს - ამიოსნიოქოინ, ნეე თოქამარჟე მი ქანხ სინი სიქი:

ქარაქასკასნიშვი - შისთა-კან კათაქარმან ს კათაქარმან მარმინსერი გირბინსნიოქოინ, ირნ ართაგვილმ ლ ნერიქი ხასარასკასკან კარგე ს თნთესასკან კათიცქაბჟე: შისთასკან, ხასარასკასკან სქანქი ხირაქარბიოქოინსნერი, ხარგერი:

ქარაქასკასკიქნიშვი - 1. ჯასარასკიოქჟან ირიჯასკი იასასკარგი (ხამქი) ჯახნინ ართახაჟ-თიღ ს აქაჯთასანიღ ქაღაქასკან კადმასკერი-აქოქოინ, ირე

რული ინტეგრაციისა და უნივერსალიზაციის პროცესით შეპყრობილი თანამედროვე ეპოქა ან თავის დასასრულს უახლოვდება ან მას სხვა პროცესი დაუპირისპირდება.

პრაიმ-თაიმი - (prime time, prime პირველი, ძირითადი, უმნიშვნელოვანესი + time დრო) დროის მონაკვეთი, როცა სატელევიზიო გადაცემებს თვალყურს ადევნებს მაყურებელთა მაქსიმალური რაოდენობა.

პრესა - (press; presse; presse) პერიოდული გამოცემა (ჟურნალ-გაზეთი).

პრესატაშე - (press attashe, press representative; presse-attache, presse პრესა + attache მიმაგრებელი) პირი, რომელიც ხელმძღვანელობს პრესასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

პრესბიურო - (press department; presse-bureau)

მշაკლიოქაჟინ ხნთეფრმანს სონიქქერაა-ლავმან ფირბრწაფი მლიცვილ აყათაბ ტამან-ნასკაქიგ იარაჯიჯანრ მითნთომ ზ ირ აქარითინ, სამ ნრან სხასკაჟიქი აჟი ფირბრწაგ:

ՊՐԱՅՄ-ԹԱՅՄ (prime time, prime առաջին, հիմնական, կարևորագույն + time ժամանակ) – ժամանակահատված, երբ հեռուստահաղորդումներին հետևում է հեռուստադիտողների առավելագույն թիվ:

ՍՄՍՈՒԼ – (Press; presse; presse) Պարբերական հրատարակություն (ամսագրեր և թերթեր):

ՍՄՍՈՒԼԻ ԿՑՈՐԴ (press attashe, press representative; presse-attache, presse մամուլ + attache կցված) – Անձ, ով ղեկավարում է մամուլի հետ կապված հարցերը:

ՄԱՍԼՈ ԲՅՈՒՐՈ (press department; presse-bureau) – Դեպարտამենտ, որը

საელჩოში, წარმომადგენლობებში, აგრეთვე, ყრილობებზე, კონფერენციაზე, თათბირებზე საინფორმაციო განყოფილება, ბიურო.

პრესის თავისუფლება - თავისუფლების ის ხარისხი, რომლითაც მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები სახელმწიფო და საზოგადოებრივ პრობლემებს აშუქებენ. ეს განსაკუთრებით ეხება იმ პუბლიკაციებს, რომლებშიც გაკრიტიკებულია ხელისუფლების ორგანოები. პ.თ. აზრის თავისუფალი გამოთქმის უფლებაზეა დაფუძნებული. ეს უფლება მოიცავს არჩევანის მიხედვით ზეპირად, წერილობითი თუ ბეჭდვითი, ან სხვა ნებისმიერი ფორმით ნებისმიერი სახის ინფორმაციისა და იდეების მოძიების, მიღების და გავრცელების თავისუფლებას საზღვრების მიუხედავად.

ნერკაყაგვიცუიქიონსნერიომ, ჩნჯყესა ნას ხამაგომაარინერიჩ, კონჭერანსინერიჩ, ჭოჩიჩოყსკვიქიონსინერიჩ` თეღესკათიქსან რაძჩინ, ქიორი:

ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ – Ազատության այն որակը, որով განცվածային ქრათქամქიჯინსერიქ ლიսაქანთომ են აქესოქსან ს ხასაროქსოქსან ჩინქირინსერიქ: Մա ხատկոქսոქս վსերოქერიომ է այն հրոქսოქսოქսოქսინსინერიჩ, որინցიომ քննოქսოქսოქսოქս են իქქոქսոქսოქսოქս մարմինსინერიქ: Մ.Ա.-ը հիմնქսոქս է մოქქի აզատ արოქսოქսოქսոქսոქս իրոქսոქսոქսոქս վրոქս: Այս իրոქսոქսոქս, ըստ ընთրոქսոქս, ներոქսოქս է քոქსոქս, գրոქսոქս կոქսոქսოქս, կոქսոქս որსէ այլ ձևով ցոქსկոქսոქս თესոქსոქսոქս თեղესկოქսოქսոქսոქս ს գოქսოქսოქսოქսոქս հոქսոქսოქսոქս, ընդოქսոქսոქս ს თოქսոქսոქսოქսոქս` անկոქսոქսոქսոქս սოქსոქսոქսոქս:

პრესკონფერენცია - მნიშვნელოვანი ინფორმაციის გავრცელების მიზნით ოფიციალურად მონვეული რადიო-ტელევიზიის, ურნალ-გაზეთების წარმომადგენელთა შეკრება.

პრესმდივანი - მაღალი თანამდებობის პირის ან დაწესებულების წარმომადგენელი, რომელიც პრესას აწვდის ინფორმაციას თანამდებობის პირის, დაწესებულების სამომავლო და მიმდინარე საქმიანობის შესახებ.

პრესრელიზი - გამოქვეყნებული მასალა სასწრაფოდ გამოსაქვეყნებელი მასალების შემცველი რომელიმე საერთაშორისო ორგანიზაციის მმართველობითი ორგანოს ან სამთავრობო დაწესებულების მიერ გამოშვებული მასმედიის წარმომადგენლებისთვის (უპირატესად,

შასიჩი ასიჩის - წარსულ თელესაბუთის თა-რადმან ნაყათსკილ აყაჟთინაყესა ჰრავიქრად ნაჟიჩ-ხეოისათათსაო-ქოან, ჰერქერქი ს ამსა-ყერქი სერქაყაგოიქინერქი ხაყაპ:

შასიჩი ჟარსიარ - წარადრ აყაჟთინესაკან ანბქი კამ ხასათათოქოან სერქა-ყაგოიქი, ირქ მამოიქინ თრამაჟოიმ ლ თელესა-თიქოიუნ აყაჟთინესაკან ანბქი, ხასათათოქოან` რსჟაგიქი ს ხესოაყა გოიბოინესოქოან მასიქინ:

შასიჩი ჯარორაფოიქი - ჯრავარასკილ სიოქ` ჟოთაყ ჰრავარასკან სსჟასკა სიოქერ აყარი-ნასკილ ირსლ მქიჯაყაყიქინ კადამსერაყოქოან კათა-ქარმან მარმნიქ კამ კათაქარასკან ხასათათოქოან კიოქიქი` ჰიოქარქ-ქად კანკაქაბაყიქინ

ბეჭდვითი) განკუთვნილი სპეციალური ბიულეტენი.

პრესტიჟი - სოციალური შეფასება, პატივისცემა ან დაფასება, რომელიც ენიჭება ადამიანს ყველა იმ თვისებების გათვალისწინებით, რომელსაც საზოგადოება მაღალ შეფასებას აძლევს.

პრესცენტრი - სხდომის, კონფერენციის, თათბირის, სპორტული შეჯიბრების მიმდინარეობისას ან რომელიმე ორგანიზაციასთან, ხელისუფლების ორგანოსთან მუდმივად არსებული საინფორმაციო მომსახურების განყოფილება.

პრივატიზაცია - სახელმწიფო საკუთრების საზოგადოებრივიდან კერძო სექტორისთვის გადაცემა.

პროგნოზირებადი სოციალიზაცია - რწმენების, ნორმებისა და

ქრასოქამიჯიგნსერი ნერქას-ჯაგოიქიჯნსერი ხასარ (ხქმნასქანოიმ თაქაქერი), ხასოიქ თსქსქაქერი:

ჯსრქსაქოიქოიქს - სოქია-ქასქან ქნასხასოიმ, ხარქანქ ს არქსოიომ, იერი თრიქოიმ ლ ანქქინ, ქოიერი აქნ ხასოქასქიქნსერი ნასქას-თსამამქ, იოინქ ხასარა-ქოიქოინქ რარიქ ლ ქნასხასოიმ:

ქსსოიქქი **ქსსსოიქს** - სქასოქი, ქისოაქოიქიქი, ქოიერიქოქს-ქოიქოქან, მარქასქან მრქოიქსნსერი ქნქაქქოიმ ქამ ირსქს ქაქამსქსერი-აქოიქოქანქ, ქქქასანასქან მარქმნქინ ქიქამქოთასაქსა ქოიქოიქ თსქსქასოქასქან ქასოქოიქოქოქინსნსერი ქასქინ:

სოქაქასასოიქქიქს - ოქსოა-ქასქან სსქასქანოიქოქან ქიქქასსოიქ ხასარა-ქასქან ხასოქასქიქ მასინა-ქოიქინ:

ქასსქასსსსქს **სოიქასქას-ქასსაქოიქს** - ქამოქამოინქსნსერი, სოიქსნსერი ს არქსქსნსერი

ღირებულებების მორგების დაწყების პროცესი იმ სოციალიზაციასთან, რომელიც უნდა გაიაროს ინდივიდმა.

პროდუქტიულობა - შედეგი, რომელიც შრომითმა და სხვა რესურსმა შეიძლება წარმოშვას.

პროლეტარიატი - კაპიტალისტური საზოგადოების წევრები, რომლებსაც არა აქვთ კონტროლი პროდუქციაზე.

პროტექციონიზმი - აღვილობრივ მენარმეთა დაცვის მიზნით იმპორტის შეზღუდვა კვოტებისა თუ ტარიფების დანესების მეშვეობით.

პროფესიები - ძირითადი საქმე, შრომითი საქმიანობა, რომელიც მოითხოვს განსაზღვრულ მომზადებას და წარმოადგენს შემოსავლის ძირითად წყაროს.

ჟურნალი - პერიოდული გამოცემა წიგნის სახისა.

ხარმარეციონ სკსელუ ციბრქსაყ აყნ სიყჩაყ-კანაყმანრ, ირლ აყსიყ ჱ ანყნჩ ანყჩაილ:

ԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ – Արդյունք, որոնք կարող են առաջացնել აշխատանքային կամ այլ ռեսուրსներ:

ՊՐՈԼԵՏԱՐԻԱՏ – Կապիտալիստական հասարակության անդամներ, ովքեր չունեն արտադրանքի վերահսկողություն:

ՀՈՎԱՍԱԿՈՐՉՈՒԹՅՈՒՆ – Տեղական արտադրողների պաշտպանության նպատակով՝ ներմուծման սահմանափակում՝ քվոտաների կամ սակագների սահմանման միջոցով:

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ – Հիմնական գործ, աշխատանքային գործունեություն, որը պահանջում է որոշակի պատրաստում ու հանդիսանում է եկամտի հիմնական աղբյուր:

ԱՄՏԱԳԻՐ – Գրքի տեսքի պարբերական հրատարակ-

ჟურნალისტი - პროფესიონალი ლიტერატურული მუშაკი, რომელიც ჟურნალისტიკას მისდევს.

ჟურნალისტიკა - ლიტერატურულ-პუბლიცისტური მოღვაწეობა ჟურნალ-გაზეთებში.

რაოდენობრივი კვლევა - კვლევა, რომელიც მონაცემთა სტატისტიკურ ანალიზს ემყარება.

რასა - ადამიანთა ჯგუფი, რომლის წევრებიც საკუთარ თავებს გენეტიკურად განსხვავებულად მიიჩნევენ (და ასევე მიიჩნევიან სხვების მიერაც).

რასიზმი - დოქტრინა, რომ რასები არიან ბიოლოგიურად აღმატებულნი ან არასრულფასოვანნი.

რეალიზმი - საერთაშორისო ურთიერთობების ერთ-ერთი ძირითადი სკოლა. სახელმწიფოები გამო-

სიუჟონს:

ლრადიო - შრომისა და სპორტის მინისტრის განკარგულებაში არსებული სატელევიზიო და რადიო-სადგომების ქსელი, რომელიც უზრუნველყოფს მსოფლიოში დასაბრუნებელი პროგრამების გადართვას.

ლრადიო-ტელევიზიის განვითარების სამსახური - ლრადიო-ტელევიზიის განვითარების, მისი უზრუნველყოფისა და რედაქციის მართვის სამსახური.

ქსენოფობია - ზნეობის მიმართ არსებული უარყოფითი განწყობა, რომელიც ხშირად სწრაფად იწვევს სიძულვილს. ამის მიზეზი ხდება სხვა კულტურის მატარებლების მიმართ მისთვის უცხო ან უარყოფითი განწყობის გამოწვევა.

რასიზმი - ადამიანთა ჯგუფების მიმართ არსებული უარყოფითი განწყობა, რომელიც ხშირად სწრაფად იწვევს სიძულვილს. ამის მიზეზი ხდება სხვა კულტურის მატარებლების მიმართ მისთვის უცხო ან უარყოფითი განწყობის გამოწვევა.

რასიზმი - დოქტრინა, რომ რასები არიან ბიოლოგიურად აღმატებულნი ან არასრულფასოვანნი.

რეალიზმი - საერთაშორისო ურთიერთობების ერთ-ერთი ძირითადი სკოლა. სახელმწიფოები გამო-

დიან, როგორც ანარქიული საერთაშორისო ურთიერთობების ერთადერთი აქტორები.

რეალპოლიტიკა - საერთაშორისო ურთიერთობებში თეორიული მიდგომა. ეყრდნობა წინაპირობას, რომ ქვეყნები ემზადდებიან ომისათვის მშვიდობის შესანარჩუნებლად.

რევიზიონიზმი - ფუძემდებლური იდეების გადასინჯვა.

რევოლუცია - სიტყვა-სიტყვით ბრუნვა-ტრიალი. იგი ციკლურ ცვლილებებს ნიშნავს, არსებული წესრიგის მსხვერვისა და ახლით შეცვლას გულისხმობს.

რელატივიზმი - ფილოსოფიური შეხედულება, რომელიც ობიექტური, „აბსოლუტური“ საზომის არსებობას უარყოფს და ამტკიცებს, რომ „ყველა-

ნს ცაქია ირაცხანიქქასანასკან მქვად-ცაქინ ხარაქერიქონ-ნერიქ მქასქერი-კასთარინერ:

ნსაღიღიქსქა - შქვადცაქინ ხარაქერიქონსერიონთსასკან მიტევიონ: ჰინსქად ღნაქასაყაყ-მანქინ, ირ ღერიქერქე ყასთრასთქონ ღინ ყასთერადქი` ქაღაღიქონს ყახყანსმანს ხამარქ:

ნსქიქინქა`
ქერიასვიქს - ჰინსარარყაღაქარინერიქ ქერიასკონ:

ნსქიქინქა`
ქერიასვიქს - ღასიქიქინს ყსთიქს: ღასიქასკონ ღ გიქსქინქიქიქიქონსინსერ, სსიქიქონს ღ ციქიქონსონსეიქ კარქე ქქერიქ ს ყსნირიქ ქიქინსქ:

ნსსსქიქა - ღიქსთიქასკანთსასსქესთ, ირქიქინს ღ იქესქიქიქ, «ქასგარქასქ» ჰაქიქიქიქიქონს ს ყსიქონს, ირ «ამსინს იქს ხარაქერიქასკანს ღ»,

ფერი შეფარდებითია“ და ნებისმიერი მსჯელობა აზრს იძენს მხოლოდ საკუთარ კონტექსტთან მიმართებაში.

რელიგია - რწმენებისა და პრაქტიკის სისტემა, რომელიც აერთიანებს ადამიანებს ჯგუფებად.

რელიგიური ინოვაცია - ახალი რელიგიების დაარსების ან არსებულის შეცვლის მცდელობა ადამიანების საჭიროებების უკეთ დაკმაყოფილების მიზნით

რეპრეზენტაციული

აზროვნება - ერთი საგნის მეორით აღნიშვნის უნარი.

რესოციალიზაცია

- ნორმებისა და ღირებულებების ახალი წყების გათავისება, რომელიც სრულიად განსხვავებულია აქამდე ჩვენთვის არსებული ნორმებისა და ღირებულებებისაგან.

რეტრიტიზმი - კულტურის

ჩის ცანსკაცად უნარსკონ ჩინასთ ღ ღნუქ რერიონ მჩაუნ ასქასკან ხამასთნქსთი ხნთ ხარა-რერიოქუნ მნე:

ყრი - ჯამიონინქნერი იო ქიორქი ხამასკარე, ირე მაროქსანგ მჩაქიორიონ ღ ირყესა ქამრე:

ყრიონასუნ რნიყასჩა - **ნიონ-რარიოჭიონ** - სორ კიონ-ნქნქი ხასთასთამან კამ გიოქოქიონ იონნეგიონქნქრე ქიქსქლი ქიორქ` მაროქსანგ კარქიქნქრე ასქქი ქასქ რასქარარქლი ნყასთასქიქ:

ქნონასონიონიონასუნ **სსსთონ-იონიოჭიონ** - სქ ასთარქსან მნქ ასქ ასთარქსასქიქ ართასხასქთქლი იონსქლი-ქიონ:

ქნონასონიონასუნასონიონ - სორმქნქი ს არქქქნქნქნქნი სორ კარექი ქორასგიონ, ირე ასქოქიქინ თარქქრქიონ ღ მქსჯ ირე მნე ხამარ გიოქოქიონ იონნეგად სორმქნქიქ ს არქქქნქნქიქ:

ონსონიონიონ - სქასქიქიქი

მიერ დასახული მიზნებისა და საშუალებების მიტოვება.

რიტუალი - მოქმედებების სტანდარტული სისტემა, რომელიც გამოიყენება კონკრეტული ცერემონიების ან სხვა შემთხვევების დროს.

რიტუალიზმი - საშუალებების ბრმად მიყოლა.

როლი - იმ ქცევების, ნებისმიერი პიროვნებისაგან მოსალოდნელი დამოკიდებულებების, ვალდებულებებისა და უპირატესობების ერთობლიობა, რომელიც იკავებს გარკვეულ სტატუსს.

საგარეო პოლიტიკა - პრიორიტეტების, პრინციპებისა და მოქმედებების სისტემა, რომელთა რეალიზაციას ახდენს სახელმწიფო მსოფლიოსთან ურთიერთობებში სახელმწიფო საზღვრებს მიღმა.

სიოლიც ნაქაანუკად ნაათასქნერი ს მიჯინგნერი ქლია:

შისაყარა - ჭირბილიქონისნერი სათანარას ხამასყარა, ირნ იყთა-ჭირბილიქონისნერი ს ირიჯასქი არარილიქონისნერი სამ აქიქასქერი ძამანასქი:

ჩისინასიქა - შიჯინგნერის სიორინს ხისსილი:

ჩინ - სქი ქარქაჭბი, ვანსყავად ანბი სიოლიც საასქესქიქ ქსერაქსერინქნერი, აყარასქირიქონისნერი ს ათასქესქონისნერი ხამასქიქონის, ირქი ქსა-ქესნილი ს ირიჯასქი სარყასქიქასქი:

არსაქის

ქარაქსასინიქინი - ათაჯინასქერიქონისნერი, სსქესქესქისნი ილი ქირბი-ქონისნერი ხამასყარა, ირინგ ქრავნილიქონის ს აქსთიქონისნი აქსარქი ხისთ ქიქისარაქსერი-ქონისნერი ს აქსთიქონის სახამანსერიქი იორა:

საგარეო პოლიტიკის შედარებითი ანალიზი - გამოკვლევის ერთ-ერთი მიმართულება, რომელიც შეისწავლის სახელმწიფო-თა საგარეო პოლიტიკური ქცევის მოდელს.

საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები - დაფუძნებულნი არ არიან სახელმწიფოთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე და მოქმედებენ არა მხოლოდ ერთი ქვეყნის საზღვრებში (ამიტომ მათ ზოგჯერ უწოდებენ ტრანსნაციონალურს). ამასთან, მათი მოღვაწეობა არ არის მიმართული მოგების მიღებაზე.

საერთაშორისო და შიდა პოლიტიკა - ტერმინი შემოღებულია სამეცნიერო ბრუნვაში იმ სახელმწიფოს პოლიტიკის განსაზღვრის მიზნით, რომელსაც იმავედროულად გააჩნია როგ-

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՍՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՏԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒՄԻ ԹՈՒԹՅՈՒՆ – Հետազոտությունների ուղղություններից մեկն է, որն ուսումնասիրում է պետությունների արտաքին քաղաքական վարքի մոդելը:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՍՏԱՐԱԿԱԿԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ – Հիմնադրված չեն միջպետական համաձայնագրերի հիման վրա և գործում են ոչ միայն մեկ երկրի սահմաններում (այդ պատճառով դրանք երբեմն կոչում են անդրազգային): Միևնույն ժամանակ, դրանց գործունեությունն ուղղված չէ շահույթ ստանալու:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՆԵՐՔԻՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՍՈՒԹՅՈՒՆ

– Տերմինը գիտական շրջանառության մեջ ներմուծվել է այն պետության քաղաքականության սահմանման նպատակով, որը միևնույն

ორც შიდა, ასევე საერთაშორისო ასპექტი.

საერთაშორისო პოლიტიკური კვლევების დარგი, რომელიც სწავლობს თეორიაში ისეთ ფაქტორებს, როგორებიცაა წარმომავლობა, კულტურა, ეთნიკურობა.

საკონსტიტუციო კონვენცია - ქმედებებისა და ქცევის წესები, რომლებიც არა კანონს, არამედ ჩვეულებასა და პრეცედენტს ემყარება.

სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციები - ინსტიტუტები, რომლებიც დაფუძნებულია მათი წევრი სახელმწიფოების მიერ საერთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე.

სამოქალაქო რელიგია - ტერმინი, რომლის მიხედვითაც ერს ისტორია, ღირებულებები და დანებისებულებები ღვთის წყა-

ბამანასკ ონჩი ხიზაყეს ნერქინ, აყნაყეს ღღაქადაყაქინ ააყესსონერ:

შადადაყნის ჟარაჟაყას ჯესადასონი-ჟონისერ ილირს – ილირთ, ირღ თესოქყან მეს იუსომნა-სქრომ ღ აყნაქაქაქიბონინერ, ხიზაქაქაქიბ ღნ ბადაიმღ, მჯსკიოქღ, ღჟნიქყასოქსანსლიოქონერ:

საჯსსაარაყას ყილყესაჟა – ჟიბიბიოქონინსერქ ილქარჟადბქ სანთინსერ, ირინჟ ხიამსქად ღნ იჯ ჟეს ირსნიქ, აყლ სოქიოქიქი სსაქსაღესაქი ქრა:

შაყადაარაყას ყადაყაროი-ჟონისერ – ჩსათი-თოსინსერ, ირინჟ ხიამსქად ღნ იჟრა სანღამყესოქონინსერქ სიოქიჟ სნქქად მღჯადაყაქინ ხამადაყნადაერქი ქრა:

ჟარაჟაჟაყას ყილ – სერამინ, იუსთ ირქ ადაყინყასომოქონერღ, არბესნსერ ილ ხასთათოქონინსერღ სასთიბ ჯნირხოქ ღნ თრქომ:

ლობის შედეგად ეძლევა.

სამშვიდობო ოპერაციები - ფართო ცნება, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ქმედებებს, მათ შორის სამხედროების მონაწილეობას კონფლიქტის დარეგულირებაში.

სამხედრო ინტერვენცია - ერთი ქვეყნის შეიარაღებული ჯარების გამოყენება სხვა ქვეყნის, ანუ ინტერვენციის ობიექტის, ხელისუფლებაზე გავლენის მოსახდენად.

სანდობა ერთი და იმავე ან სხვა მკვლევარის მიერ განმეორებითი კვლევის დროს მიღებული შედეგების მსგავსების ხარისხი.

სანქციები - ჯილდო სოციალური ნორმების მორჩილებისათვის და დასჯა მათი დარღვევისათვის.

ჩსარაღარაყას

გიორგი-ბონისერ – ლაქს ხასყაგიჟი, ირე სერათი ლ სარყერ გირბი-იუიჟინსერ, აიე ჟქიამ კინ-ქირასანსერქ სერყრას-ქაბიჟი სასყარათი-ჟან სარყასქირასან მსე:

ჩსაყას

ჩსსერყსბჩ`სჩ-ყასჩიბი – სქ სერქი კინქაბ იბქერქ იყთა-გირბიამ აილ სერქი სამ ჩსსერქსნყაქი იქესქი, ქქასანოქიას ქრასკესიჟი გირბქი სამარ:

ჯჩსაჩიბი

– სჩსნიჟს სამ მსქ აილ ხსთა-გითიქი სიოქიყ სერქსასან ხსთაგითიჟიას ქამანასქ სთასგაბ არეჟინქსერქ სმანოქიას ასაქქან:

სასყჩასერ

– ჟარყს აიყიასასან სირსერქინ ხსაყანოქიას ხამარ ს ასაქქ (ასათქამქიე)

**საყოველთაო კეთილ-
დღეობის სახელმწიფო** -
სახელმწიფო, რომელიც
იღებს პასუხისმგებლობას
საკუთარი მოქალაქეების
კეთილდღეობაზე ისეთ
სფეროებში, როგორცაა
ჯანდაცვა, განათლება,
საცხოვრებლით უზრუნველ-
ყოფა, სოციალური უსაფრ-
თხოება და სამუშაო
პირობები.

საშუალო - საშუალო
მაჩვენებელი, რომელიც
მონაცემთა სერიის ციფრე-
ბის შეკრებით და მიღებული
ჯამის მონაცემთა რაოდე-
ნობაზე გაყოფით მიიღება.

საშუალო კლასი -
სოციალური კლასი, რომე-
ლიც მოიცავს ადამიანთა იმ
ჯგუფებს, რომლებიც ფლო-
ბენ შედარებით მცირე
საკუთრებას, მაგრამ მათი
საქმიანობა უზრუნველყოფს

ერანჟ ხაჩატელი ხამარ:

ՀԱՏԸՆԴՀԱՆՈՒՐ

**ԲԱՐՕՐՈՒԹՅԱՍ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ՝
ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ** –
Պետություն,
որը
պատասխանատվու-թյուն է
ստանձնում իր
քաղաքացիների բարօրու-
թյան համար այնպիսի
ոլորտներում, ինչպիսիք են
առողջապահությունը,
կրթությունը, բնակարանով
ապահովումը, սոցիալա-
կան ապահովությունը և
աշխատանքային պայման-
ները:

ՄԻՋԻՆ – Միջին ցուցանիշ,
որը ստացվում է տվյալների
շարքի թվանշանների
գումարումով և ստացված
գումարը տվյալների քանակի
վրա բաժանելով:

ՄԻՋԻՆ ԽԱՎ – Սոցիալական
խավ, որն իր մեջ ներառում
է մարդկանց այն խմբերը,
որոնք տիրապետում են
համեմատաբար փոքր
սեփականության, բայց
նրանց գործունեությունն

მათ საშუალო შემოსავლით, პრესტიჟითა და ავტორიტეტით.

სახელდების თეორია - თეორია იმის შესახებ, რომ ადამიანები იძენენ დევიანტურ სოციალურ იდენტობას და მისდევენ ცხოვრების დევიანტურ სტილს, რადგანაც სხვები მას დევიანტად აღიქვამენ და აიძულებენ, თავი გარიყულად იგრძნოს.

სახელმწიფო - აბსტრაქტული ერთეული, რომელიც შედგება პოლიტიკური ინსტიტუტებისაგან და სხვა ორგანიზაციებისაგან, რომელთა ფუნქციაცაა კონკრეტული ტერიტორიის მართვა

სეგრეგაცია - ჯგუფებს შორის კონტაქტის კანონით გათვალისწინებული ტრადიციული შეზღუდვა ან აკრძალვა რასის, ეთნიკურობის, სქესისა და ასაკის კრიტერიუმებზე დაყრდ-

აყახილია და სრავნა მიჯინ სკანატიდი, ხეიინასკიოქამქ:

საქანსარქსას,
ქარქანქ-ქას სესიიქიი
– სესიოქიინ ასინ მასქინ, ირ მარქიქქ დეიქ სნ ქერიინ იქსქანსო` ჯეიქად, სიქსქასქანს ქინქნიოქიინს ს ხესიინსქანქქ ჯეიქად იდიქ, ქანსქ ირ მიოისნერი სრან რსქასქიინ სნ ირქეს ჯეიქად ს ხარქსაიერიინ ქრსნ იქასქ მსქიოსასქადქ:

ქესიიქიი – სქასორასქი მქასქიქ, ირქ ქარქასქად და ქარქასქანს ქინსოქიოქინსქიქ ს ასქ სქასქსქესქიოქიინსქიქ, ირინსქ იქიბათიქქიქ ხასოქსქ სარქადქქ სარქასქარიინს დაქ:

სქარქესქინ`
სარქსქასქინ – სქინქიქ მიქს იქსქიქიქ სქასქასქასქად ასქანქასქანს სქანსქანსქასქიინ სქანსქარქესქ` ხქინსქესქიქ იასქასქიქ, ასქიოქასქანს, სქიქ ს

ნობით.

სეკულარიზაცია - პროცესი, რომლის დროსაც, ადამიანები და მათი სოციალური ინსტიტუტები უფრო ინტერესდებიან მინიერი საკითხებით, ვიდრე სულიერით. სეკულარიზაციას ხშირად უკავშირებენ მოდერნიზაციას.

სეკულარიზმი - თვალსაზრისი, რომ რელიგია საერო საქმიანობაში არ უნდა ერეოდეს; როგორც წესი, ეკლესიისა და სახელმწიფოს გამიჯვნის მცდელობა.

სეპარატიზმი - არსებული პოლიტიკური წესრიგიდან გამოყოფის სურვილი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნის მიზნით.

სექსიზმი - არათანასწორი მოპყრობა ქალებისა და მამაკაცების მიმართ, რაც ეფუძნება სქესს ან გენდერს და რომელიც ხშირად

თარხყაყინ ჯაჭიანხიზნერი ქრათ:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԿԱՑՈՒՄ – Գործընթաց, որի ժամանակ մարդիկ և նրանց սոցիալական ինստիտուտները շատ ավելի հետաքրքրվում են երկրային հարցերով, քան հոգևորով: Աշխարհիկացումը հաճախ կապում են արդիականացման հետ:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԿՈՒԹՅՈՒՆ – Տեսա-կետ, որ կրոնը չպետք է միջամտի աշխարհիկ գործունեությանը: Որպես կանոն, եկեղեցու և պետության տարանջատման փորձ:

ԱՋԱՏՈՂԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ – Գոյություն ունեցած քաղաքական կարգից անջատվելու ցանկություն՝ անկախ պետության ստեղծման նպատակով:

ՄՆՔՄԻՋՄ – Անհավասար վերաբերմունք կանանց և տղամարդկանց հանդեպ, որը հիմնված է սեռի կամ գենդերի վրա, և որը հաճախ

გულისხმობს უარყოფით განწყობასა და ქალების დისკრიმინაციას.

სექტა - მცირერიცხოვანი ჯგუფი, რომელიც მკაცრ მოთხოვნებს უყენებს საკუთარ წევრებს და იმიჯება ფართო საზოგადოებისაგან.

სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - მოსახლეობის ამა თუ იმ ნაწილში სიკვდილიანობის შედარებითი სიხშირე.

სიმბოლო - თავისი პირდაპირი დანიშნულების გარდა, სხვა განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე უესტი, გამოსახულება, საგანი ან დიზაინი.

სიმბოლური უესტი უესტი, რომელსაც მიღებული აქვს სიმბოლური მნიშვნელობა, გავრცელებული ერთი და იმავე კულტურის ხალხს შორის.

სიონიზმი - „ებრაული სამშობლოს“ დაფუძნებისკენ მიმართული

ენჭაფიერი და რადიკალური ქრისტიანული სექტის ქართული ნაწილი:

სიონიზმი - ფიქციური ქართული, ირანული და სხვადასხვა ენის მქონე ებრაული ენის სექტის ქართული ნაწილი:

სიონიზმი - ებრაული ენის სექტის ქართული ნაწილი:

სიონიზმი - ებრაული ენის სექტის ქართული ნაწილი:

სიონიზმი - ებრაული ენის სექტის ქართული ნაწილი:

სიონიზმი - ებრაული ენის სექტის ქართული ნაწილი:

მოძრაობა.

სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა - დარჩენილი სასიცოცხლო წლების საშუალო რაოდენობა მოცემული ასაკის ცალკეული ინდივიდისათვის.

სიცოცხლის ხანგრძლივობა - ადამიანის ცხოვრების წლების მაქსიმალური რაოდენობა.

სოციალიზაცია - იმ რწმენების, ნორმებისა და ღირებულებების შექმნის პროცესი, რომლებიც მისაღებია საზოგადოებისთვის და რომელთა ქონასაც საზოგადოება ან სოციალური ჯგუფი მოელოს ჩვენგან, როგორც მისი წევრებისაგან.

სოციალიზმი კაპიტალიზმის ინდივიდუალური კონკურენციის ჩანაცვლების მცდელობა სოციალური თანამშრომლობის ზოგი ფორმით, სადაც საზოგადოების ინტერესები და საჭიროებები შეძლებულთა სარგებელზე

ყვასუქი **სიძრის** **სევირიტიზმი** - აყრუი მსაგაბ თარიხნერი მიჯინ ქანასკრ` თქვალ თარიქქი ათანაძინ ანხათნერი ხამარ:

ყვასუქი სევირიტიზმი - შარიტი კვანძქი თარიხნერი ათაქელაფოქს ქანასკრ:

სიგრადაყასაგირა - აქს ხაკასთნერი, არძეჟნერი ს სორნერი დნოქქერმან გირბრწაგ, ირს რწოინქი ლ ხასარასკოქოქან ხამარ, ს ირინგ იონნსალქ ხასარასკოქოქინქ კამ აოგხალასკან ჟოიმქლ ასსსკალთმ ლ მნდანქგ, ირყესა ჟრ ანოქამქგ:

სიგრადაყ - ყააქითაქიქამქ ანხათასკან მრგასკვიოქ-ოქინქ აოგხალასკან ხამარ გირბასკვიოქოქან იროქ დსოქ ქიქხარქინქლო ქიოქდ, ირთელ ხასარასკოქოქან ჯახნერლ ს კარქქნერლ

წინ დგას.

სოციალური - განზრახული და არა ინსტინქტური ქცევა. დამოკიდებულია სხვების მიერ შექმნილ სოციალურ კონდიციებზე და ზემოქმედებას ახდენს სხვა სოციალურ პირებზე.

სოციალური ინფიცირება - ერთი ადამიანიდან მეორეზე განწყობისა თუ ქცევის სწრაფი და არაგანზრახული გავრცელება.

სოციალური კლასი - ადამიანები, რომლებიც დგანან სოციალური კლასიფიკაციის სისტემის ერთსა და იმავე დონეზე.

სოციალური კონტროლი - საზოგადოების მცდელობა, მართოს საკუთარი თავი; მექანიზმი, რომლითაც ხდება სოციალური ნორმების გაძლიერება და მათი პოტენციური დარღვევების აღკვეთა.

სოციალური მობილობა -

ინსტირქის ობიექტზე ათავსებას კანცანა:

სიგნალაქა - სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: ჟაქაქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი:

სიგნალაქა - სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი:

სიგნალაქა - სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი:

სიგნალაქა - სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი: სთაქრქადა სიგნალაქის ქარქაქი:

სიგნალაქა

აღამიანთა გადაადგილება ერთი სოციალური პოზიციიდან მეორეში, ზემოთ ან ქვემოთ.

სოციალური რევოლუცია - სახელმწიფოებრივ და კლასობრივ წყობაში საზოგადოების სწრაფი და ძირეული გარდაქმნა.

სოციალური სოლიდარობა - მდგომარეობა, რომლის შედეგად განსაზღვრული სოციალური ძალები ხალხს ერთად კრავს.

სოციალური სტრუქტურა - შედარებით მყარი, სოციალური ურთიერთობების თუ სოციალური პოზიციების მტკიცე პარადიგმები, რომლებზეც ინდივიდებს აქვთ მცირე კონტროლი.

სოციალური ფაქტები - სოციალური ცხოვრების დამკვიდრებული წესები, რომელიც ინდივიდს მოქმედების გარკვეული ფორმისკენ უბიძგებს.

სოციოლოგია - მეცნიე-

ჯარქონისაჲნი-ჭიჲნი - შარქისანგ თხეაჲიჲქაქელქ მჲ სიგჲა-ლასან ეჲიჲქიგ აჲიუსაქ` ქერს კამ ნერქს:

სიგჲაღასას ჯერაფიჲნი-ჭიჲნი - ოხთასკან ს ჲასაჲიჲს კარგიჲმ ჲასას-რასკიჲჲსან არაღ ს არმას-თასკან ჲიჲასკერაჲიჲმ:

სიგჲაღასას ჯასერაჲნი-ჭიჲნი - ჲერიჲჲიჲს, Პრჲ არეჲიჲსჲიჲმ Პრეჲასკჲ სიგჲაღასკან Პიქერ მჲასჲიჲიჲს სნ ძიჲიქიჲიჲს:

სიგჲაღასას ჲანიჲგასაჲ - ჯამსმასთაჲარ კიჲი, სიგჲაღასკან ჲარაჲერო-ჲიჲსნსერჲ ს სიგჲაღასკან ეჲიჲქერჲი კაჲიჲს აჲარაჲიჲგ-მერ, Პრინგ ჲანჲესა სნჲასთსერს Პინსნ Ჲიჯ ქერასჲსკიჲიჲიჲს:

სიგჲაღასას ფასერ - ჯასარასკან კჲანქჲ ჲასათასქად კანთსნსერ, Პრინქ სნჲასთსერჲს სიჲიჲს სნ გიჲბიჲიჲსან Პრეჲასკჲ ჳსერჲი:

სიგჲიღიჲს - გჲითიჲიჲს

რება ადამიანთა საზოგადო-
ებზე. მოიცავს როგორც
სოციალურ ქმედებებს, ასე-
ვე სოციალური ურთიერ-
ობების ორგანიზაციას.

სოციოლოგიური

წარმოდგენა - პირადი
გამოცდილებების აღქმის
გზა სამყაროში მიმდინარე
პროცესების მიხედვით.

სტამბა - წარმოება, სადაც
ბეჭდავენ წიგნებს, ჟურნალ-
გაზეთებსა და სხვა
გამოცემებს

სტანდარტული გადახრა -
სტატისტიკური საზომი
იმისა, რამდენად შორდება
აღრიცხული ნიმუში საშუა-
ლო ან სხვა ცენტრალურ
მაჩვენებელს.

სტატუსთა ნაკრები - სო-
ციალური პოზიციების სრუ-
ლი სპექტრი, რომელიც
აქვს ნებისმიერ ერთ პი-
როვნებას მოცემულ დროს.

სტატუსი - პოზიცია საზო-

მაროქაყინ ხასარასკო-
ქთან მასხინ: სერათომ ზ
ჩხუყსუ ხასარასკასან
გირბონსთიქონსნერ, აყნაყს
ღ სოგხალასკან
ხარაყეროქონსნერი
საყმასყერაყიმრ:

**სიჭრილიჭარყს ოსყერა-
ჭირს** - ასხასთასკან ყირაღი
ღმყონმან დანსა-ყარხ` ოსთ
საღხარხომ თსღი ონსეოღ
გირბღნ-ქაგნსერი:

სოარას - სრთათყოქონს,
ორთსღ თყასგრომ სნ ყრყრ,
ქსერიქსერი, ამსაყრერი ს აყ
ხრასყარასკომსნერი:

სსასოარს ჟსოირს -
ყღასკაყრასკან ჯაყომ
სრას, ქს ორყსანოღ ზ ხსოასნომ
ყრასგყად სნომღღ მღღინ სან
აყ სსნსორო-სასკან გოღგღიგ:

ყარყაყაღასყსერი
ჯასაყსოთირ - სოგხალასკან
ღირყსერი ამწოღასკან
ჯარყ, ორ ონსი განსკაგად მსკ
ანბ თყასყყასხინ:

ყარყაყაღასყ - ღირყღღ

გაღობრივ წყობაში, რომელიც განსაზღვრავს, ვინ ვართ ჩვენ სხვებთან მიმართებით.

სტატუსის მქონე ჯგუფი - რასაზე, რელიგიაზე, პირად გემოვნებასა და სხვა არაეკონომიკურ ფაქტორებზე დაფუძნებული ჯგუფები, რომლებიც სოციალური იერარქიის დაარსებას უწყობენ ხელს.

სტერეოტიპები - ფიქსირებული, გამარტივებული ან დამახინჯებული განზოგადებები, რომლებიც დაკავშირებულია სოციალურ ჯგუფთან და მის წევრებთან და გაზიარებულია კულტურულ კონტექსტში.

სტეტიზმი - ფრანგული სიტყვაა და ნიშნავს სახელმწიფოებრიობას. იგი ემყარება მოსაზრებას, რომ სახელმწიფო ჩარევა ყველაზე უპრიანი გზაა პოლიტიკური პრობლემების გადასაწყვეტად და ეკონომიკური და სოციალ-

ხასაარასკაცის კარგად, იქნე სახმანთომ ზ, ჟხ იქ ზნუ მნუ იორქნუნიქ ხნთ ათნუიქუამუ:

ყარფაყაჯაყ ირსზორ ზირსა - ირსაუქი, კირნიქი, ანხათასკან ღაჯასკი ს აუქი თნთხასკან გორბინსნიქი ქრა ხქმნქად ქამქერ, იორნუ ნაყასითომ ზნ ათგქალასკან ხქერარქიქიქი ხქმნმანღ:

ყარორსაორ - არბანსაგქ-ქად აყარღეცქად სკამ ქხეღაქორქოდ რნღიანრსგომნსერ, იორნუ კაყად ზნ ათგქალასკან ქამქი ს ნრა ანღამსნიქი ხნთ, ს რნღონქად ზნ მჯასკიოქაქინ ხამასთეპათომ:

სოხსოჟ - ოხსაყასონიოგონი - ზრანსხერსნ რათ ზ ს ნჯანსკთომ ზ აქსთასკანთოქონ: სქნ ხქმნქად ზ აქნ თხსასკესთი ქრა, ირ აქსთასკან მქჯამთოქონს ათაქლ ნაყათასკახარმარ მქიღი ზ ლიბქლი

ური განვითარების ხელშე-
სანყობად.

სტრუქტურული რღვევა -
შეუსაბამობა სოციალურ
მოლოდინებს, კულტურულ
მიზნებსა და ამ მიზნების
მისაღწევად საჭირო საშუა-
ლებებს შორის.

**სტრუქტურული ხელ-
საყრელობა** - სოციალური
წყობის ასპექტები, რომლე-
ბიც ამარტივებს კოლექ-
ტიურ ქმედებას.

სუბკულტურა - განსაზღ-
ვრული ნორმების, ღირებუ-
ლებების, ენის, ცოდნის,
სიმბოლოების ერთობ-
ლიობა, რომელიც საზოგა-
დოების მცირე ჯგუფს
დომინანტი კულტურისაგან
გამიჯნვაში ეხმარება.

სუპერეგო - ფროიდის
ტერმინი, რომელიც გულის-

შაუაქსკან ხსნიქრნერდ ს
ნაყასთელო თნთესასკან ს
სიგხალსკან დარდყდმანრ:

ყადიჩ-გადჰმჰს
ჩასჩინჰ –
ანხამაყასთაქანოქ-
ქის სიგხალსკან ასნსკა-
ქქნქრქ, მკსკიოქაქის
ნაყათასნქრქ ს აყს
ნაყათასნქრქს ხასნქლი
ხამარ ანხირაძქუთ
მქიგნქრქ მქღს:

ყადიჩ-გადჰმჰს
სოუსაყაქარსაროქჰი –
სიგხალსკან კარქქ
ასაქსქსნქრქ, იოიქჰ
ხქუთაგნოქმ სნ კოქსკოქქ
დორბოქოქოქსრ:

სოსასქაქიქჰ –
სახამან-ქაბ სორქრქ,
არძქქნქრქ, ქსქქ,
გქთსქქქნქრქ სორქრ-
ქანქქნქრქ ამქოქოქოქსრ,
იქრ იგნოქმ ლ ხასა-
ქასკიოქქას ქიქქ სოქმქრ
სახამანსაქასქლ გქრქქქოქ
მკსკიოქქქგ:

სიოქსქ ლჰი – ზოქოქქ
თქრქქინქრქ, იქრ სქიქღს

ხმობს სინდისს – ადამიანის ფსიქიკის ის ნაწილი, რომელიც ითავისებს საზოგადოების მოსაზრებას კარგისა და ცუდის შესახებ.

ტელევიზორი - რადიოტექნიკური მონწყობილობა, აპარატი, რომელიც იღებს ტელეგადაცემებს და მათ თანმხლებ ბგერებს.

ტელემაყურებელი - ტელეგადაცემის მაყურებელი.

ტერორიზმი - ძალადობის გამოყენება; მუქარა მშვიდობიანი მოსახლეობის მიმართ პოლიტიკური გამოძალგელობის, იძულების ან პროპაგანდის მიზნით.

ტოტალიტარიზმი - პოლიტიკური სისტემა, რომელიც კრძალავს სანაღმდეგო მოსაზრების ან პოლიტიკური პარტიის არსებობას და სახელმწიფოს შეუძლია აკონტროლოს მოქალაქეთა ცხოვ-

რნუონიომ ზ ირყენ მაროქყაყინ ზოგენსანი მას, ირე იორყენიომ ზ ზასყრასყსყსნი ყარბიყრე ყსყი ს ყსათი მასყინ:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՅՈՒՑՑ –

Ռադիոտեխ-նիկական սարքավորում, սարք, որն ընդունում է հեռուստահաղորդումները և դրանց ուղեկցող ձայները:

ՀԵՌՈՒՍՏԱՐԻՑՈՂ –

Հեռուստա-հաղորդում դիտող:

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ –

Բռնության կիրառում, սպառնալիք բնակչության հանդեպ՝ քաղաքական շიթթման, հարկադրանքի կամ քարոզչական նպատակներով:

ԱՄԲՈՂՁԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ –

Քաղաքական համակարգ, որն արգելում է հակառակ կարծիքի կամ քաղաքական կուսակցության գոյությունը, և պետությունը կարող է վերահսկել քաղաքացիների կյանքի ասպեկտների մեծ

რების უმეტესი ასპექტი.

ტოტალური ინსტიტუტები - ორგანიზაციები, რომლებიც მიზანმიმართულად იმყოფებიან გარე სამყაროსაგან იზოლაციაში და არსებობენ მკაცრად განსაზღვრული წესით. მაგალითები: *ციხე, სტაციონარები სულიერად დაავადებულთათვის* და სამხედრო ბანაკები.

ტოტემი - საგანი, მცენარე ან ცხოველი, რომელსაც თაყვანს სცემენ, როგორც საზოგადოების ან სხვა კონკრეტული ჯგუფის მისტიკურ წინაპარს.

ტრადიციული მმართველობა - მმართველობის ტიპი, რომელიც ეფუძნება თაობიდან თაობაზე გადაცემულ ტრადიციულ რწმენა-პრაქტიკას.

ტრაიბალიზმი - ჯგუფური ცხოვრების წესი, რომელიც კარჩაკვეტილობითა და გაუცხოებით ხასიათდება. იგი ჩვეულებრივ მტრულადაა

მასალ:

სისულ რუსისონისურ - ღაღმასკერაქონისურ, ირინჲ ნაყასასკათიღქად მსკიუსაღქად ლს ართაქის აქასარხიგ, ს ღიქონის იისლს ჯიასთ სახმანქად კანთისსურქ: ორინასკსურ` რანთ, ზიღესკან ზიქანტ მარქკანსგ სთაგქინარსურ ს ზაღმასკან ღამრარსურ:

სისხურ - ორარქა, რიუს კამ კესტანსი, ირის სერქაყა-ღიამ ლს ირყეს ზასა-რასკიქას კამ აქ ირიჯასქი ჯამქი ათსეღქა-ღაქის ნაქისიქ:

საყასაყას ყამყამრირ - ღათაქარმან თსასს, ირღ ზიამქიამ ლ სსურსესსურინტ ქიქასსგქად აქანტასკან ზაქასთაქიქსსურქ ს ქირღქიქა:

სრსფსლღჲ - ლმრყის საყრესსსურყ, ირღ რსიქა-ღრქიამ ლ ირსქასკიქამრ ს სთარმამრ: სიქირარარ აქს ჲქსამარარ ლ თრამარქიქად

განწყობილი სხვა ჯგუფების მიმართ.

ტრანსნაციონალური კორპორაცია - მრავალნაციონალური კორპორაცია, რომელსაც აქვს საწარმოები ერთი სახელმწიფოს საზღვრებს გარეთ მსოფლიო არენაზე.

ტრიადა - სამკაციაანი ურთიერთობა ან ჯგუფი.

უმინაწყო მოიჭარადეები - გლეხები, რომლებმაც დაკარგეს უფლება მინაზე; უმინაწყო გლეხები.

უმსხვერპლო დანაშაული - ისეთი დანაშაული (მაგალითად, აზარტული თამაშები და პროსტიტუცია), რომელსაც ხშირად არ ჰყავს მსხვერპლი (ანუ პირი, რომელიც დაზარალდა ამ ქმედების შედეგად).

უმცირესობის ჯგუფები - ადამიანები, რომლებიც გამოირჩევიან მათ მიმართ

აქუ ჯამქერქი ისკათმამქ:

ასჯრსღყაფი

ფირმირაფი - ზადმადყ კირაქირაფიქა, ირნ იისქი დქნარქიო-ქქიონსქერ მსქ აქსთიქქან სახამანსქერქე იქირა` ხამ-აქქარქაქქან სასაქარქედიმ:

სრქსრ - სქქქ ანდქი ხარაქქერიქქიონს კამ ქიომქ:

ამასა **ჯირ**

ფაუსასიმიქსქ -

ფქიოქაფქინსქ, იქქქერ კირქერქსქს ხიოქი სექქასქა-ნიქქანს ქირაქიონსქქ, ხიოქადიქქქე ქქიოქაფქინსქ:

ამასა დიქქქქ ქასქაფირ-თიქქიქი (ოქქინასქ,

მიქქასქაქქერ ს მარქმსაქქადათიქქიონს) - სქქასქაქი ხანსგადიქქიონსქ, იქქინსქ ხადქასქ ქიონსქს კი (აქქასქქს, ანდ, იქ თიქქქქსქ ს თიქქასქ არარქქი ხსთსანსქიქ):

ფიქქქსსსსიქქიქიქსქქ

ქსქქქ - სარქქიქ, იქქინსქ ათქანდსანთიმ სქს ქიქსგ

ქალაქების შესწავლისადმი სოციოლოგიური მიდგომა, რომელიც სწავლობს, თუ როგორ არის ურბანული მიწების სოციალური გამოყენება ადამიანების სხვადასხვა ჯგუფს შორის ინტერაქციისა და მათი ფიზიკურ-გეოგრაფიული გარემოს ცვლილების შედეგი.

უტილიტარიზმი - ეთიკური მიმართულება, რომლის მიხედვითაც ადამიანებს სიამოვნების მიღების ბუნებრივი სურვილი ამოძრავებთ. პოლიტიკურ სფეროში უტილიტარიზმი მჭიდროდ უკავშირდება კლასიკურ ლიბერალიზმისა და თავისუფალი ბაზრის იდეოლოგიას.

უტილიტარულობა - გამართლებული ხარჯი, რაიმე მატერიალური მოხმარებით გამოწვეული დაკმაყოფილება.

ჭაღაპნერქი რისონას-სიქიოქას სიქიოქიქასკან მითსევიმ, ირნ რისონას-სიქიომ ლ, ლქ ლსჯასე ლქაღაქასქინ ხიღერქი სიქიასკან იცთასციოქი-მღ მაროქკანსღ ლსთერასკ-ღიასქი ს ლრასღ ჭიქიქას-ასქიასრქასკან მქიჯასქასქი ქიოქიქიოქიქას ხსთისანქ იასონიომ:

ნი-სი-ლს-სი-რ-ი-ჟ-მ-ი-ს`
ო-ა-ს-ა-უ-ა-ს-ი-რ-ი-ჟ-მ-ი-ს -
ჭაროქასკან იოღოქიქონს, ლსთ ირქ მაროქკანსღ ჯარქიომ ლქ რსასკან ხასღოქქ ასთასაქიო ცანსქიოქიქონღ: ჭაღაქასკან იასჯთიომ იოსიქიქიოქასრქიქიღღ სერთიქონს კასაქკად ლქ იასასკან ქიქერასქიქამქი ს ასასთ ჯიქასასკან კასღასქიასქიოქიქას ხსთ:

ნი-სი-ლს-სი-რ-ი-ჟ-მ-ი-ს`
ო-ა-ს-ა-უ-ს-ი-რ-ი-ჟ-მ-ი-ს -
სროქარასკად ზასქას, ირსღ სქიოქასკან იცთასციოქიქამსრქ ასასქანას-ქიოქკად რასქარასქკადი-ქიქონს:

უტოპია, უტოპიზმი - სიტყვა-სიტყვით იგი იდეალურ ან სრულყოფილ საზოგადოებას ნიშნავს. უტოპიზმი თეორიული პოლიტიკური აზროვნების ფორმაა, რომელიც არსებულ წყობას აკრიტიკებს და იდეალური და სრულყოფილი ალტერნატივის მხოლოდ წარმოსახვით მოდელს გვთავაზობს.

უცხო - პიროვნება სოციალურ ჯგუფში, რომელთანაც მას (მამაკაცს ან ქალს) პირადი კავშირები არ გააჩნია.

უხილაგი რელიგია - მხედველობა, რომლის მიხედვითაც რელიგია სუბიექტურია.

ფარული ფუნქცია - სკოლების ფუნქცია, ასწავლონ ბავშვებს სოციალური უნარ-ჩვევები და დამოკიდებულებები.

ფატალისტური თვითმკვლელობა - თვითმკვლელობა იმ მიზნით, რომ

იჩინოზა, იჩინოზა - ჩათაყობის ან სიყვარულის სახელია. იჩინოზა იმის სახელია, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს.

ოსარ - ანხათ სოციალური ჯგუფი, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს.

სასწავლო დაწესებულება - სასწავლო დაწესებულება, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს.

მედიკალიზაცია - მედიკალიზაცია, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს.

სასწავლო დაწესებულება - სასწავლო დაწესებულება, რომელიც იჩინოვებს. იჩინოვება ნიშნავს იმის მოვლას, რომელიც იჩინოვებს.

ადამიანმა თავი დააღწიოს გარდაუვლად მძიმე მომავალს.

ფორმალური სტრუქტურა- ოფიციალური პოზიციები, ვალდებულებები, წესები და ინსტრუქციები, რომლებიც დანესებულია ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა მიერ.

ფუნდამენტალიზმი - შეხედულება იმის შესახებ, რომ რელიგიური სწავლებები და პრინციპები აღარ არსებობს თანამედროვე საზოგადოებებში და საჭიროა მათი აღდგენა და საზოგადოების რელიგიურ სანყისებზე დაბრუნება.

ფუნქციური ინტეგრაცია - შეთანხმება, სადაც სოციალური სისტემის განსხვავებული ნაწილები ისე მჭიდროდაა დაკავშირებული, რომ რაც ხდება ერთში, გავლენას ახდენს მეორეზე.

ქ ხოუსაჲქლ ანქოუსაჲქლქ ბანრ ააყადაჲჲგ:

წირუსა` რუსნოსაჲს
ჲსიოიზჲაჲჲ – რაჲთონასკან ეჲრჲჲ, აყართასკანოქოინსნერ, კანთონსნერ ს კანთონასკარჲერ, იოინჲსახმანსკაბ სნ კაკამსკერაოქოჲს ელსკაჲარსნერქ კოიქგ:

არსუსაჲსიოიზჲი – სესა-სესთ აჲს მასჲს, ირ ჭამანსასკსჲგ ხასარასკოქოინსნერიოჲს აჲსსა ჲკანსკოინსასკან იოსიონჲსნერ ს სსკჲონჲსნერ, ს ანჲრაჲჲჲთ ს ეჲრანჲ Ჲერასკანსენს ს ხასარასკოქოინსჲ Ჲერა-ეარჲსნს კოინსასკან ხიჲჲქი Ჲრა:

წირსჲჲიოსაჲ რსსეჲიოი
– ჲამაჲაჲსაჲჲჲ, იოინჲსთეჲსჲასკანს ხამასკარჲჲთარჲერ მასჲსნ აჲსჲანსნერიოინს სნ კააჲჲაბ, იო აჲს, ჲსჲ თნეჲქ ს იონსნოჲს მსკიოჲს, აჲჲოიოჲს ს მჲოუსი Ჲრა:

ქალაქი - ხალხის შედარებითი დიდი, მჭიდრო და მუდმივი დასახლება, სადაც ადამიანებს საკუთარი ხელით არ მოჰყავთ სარჩო.

ქორწინება - ორ ან მეტ ინდივიდს შორის სოციალურად აღიარებული კავშირი, რომელიც სქესობრივ და ეკონომიურ ურთიერთობებთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს მოიცავს.

ქსელი - ურთიერთობათა ქსელი იმ ადამიანებს შორის, რომლებიც ერთმანეთთან არიან დაკავშირებულნი პირდაპირი თუ არაპირდაპირი კავშირებით კომუნიკაციისა და სხვა მრავალი საშუალებით.

ქსენოფობია - შიში ან სიძულვილი უცხოტომელთა მიმართ; პათოლოგიური სახით გამოვლენილი ეთნოცენტრიზმი.

ღირებულებები

ჭარბი - ძიუძიერის ხამანათაფარ მებ, ჩხილ და მუთასკან რნასკაყარ, ირითელ მაროქიქ ირენგ სეჩასკან დნოქეროქ ჯენ ადნენიომ ირენგ აყროისთი მიჯიგრ:

ასოციაციური - ტრკიოსკამ აქქეჩი ანბანგ მიჯს აიგჩაქაყეს დანაჯქად მიოქოქონ, ირნ იქ მნე ნნერაოქონ ლ სნოასკან ს თნთესასკან ხარაქეროქოქონსნერჩი ხნთ ათნჯქოქყაროთაქოქოქონსნერ:

მასა - ჯარაქეროქოქონსნერჩი განგ აქს მაროქსანგ მიჯს, ირინქ მიქქანგ ხნთ კაყქად ლნ იოქოქსქი კამ ანოქოქსქი კაყქეროქ, კაყქი ს რაქდმარქიქ აქქ მიჯიგნეროქ:

ასოციაციური - ჳაქი კამ ათნქოქოქონს ოთარ აოქქერჩი ხანოქეს: ოქოქოქოქასკან თნეროქ ირსოქოქად ლნოქენსოქიქდ:

ასოციაციური - შაროქსანგ

ადამიანების მიერ ურთიერთგაზიარებული ის საზოგადო იდეები, რომლებიც მათ ცუდის და კარგის, სასურველისა და არასასურველის გარჩევაში ეხმარება.

შარიათი ღვთაებრივ გამოცხადებაზე დაფუძნებული ისლამური კანონი, რომლის ძირითადი წყაროებიც ყურანი და ჰადითია.

შედევზე დაფუძნებული განათლება - საგანმანათლებლო რეფორმის კონცეფცია, რომლის მიხედვით თითოეულ მოსწავლეს უნდა დაესახოს კონკრეტული მიზნები და მისი წარმატება განისაზღვროს ამ მიზნების მიღწევის უნარის მიხედვით.

შემთხვევითი მეთოდი - კვლევის მეთოდი, რომელიც დროს ნიმუშის არჩევა იმგვარად ხდება, რომ შესასწავლი პოპულაციის ნებისმიერ წევრს არჩევის თანაბარი შანსი აქვს.

სიოღჩე ფიქსაფარბაფარ ორბელიანი ასევე ხაზს უსვამს, რომ ადამიანების მიერ ურთიერთგაზიარებული ის საზოგადო იდეები, რომლებიც მათ ცუდის და კარგის, სასურველისა და არასასურველის გარჩევაში ეხმარება.

ჯარაი - ასოციაციის წევრების მიერ ერთმანეთთან დაკავშირების მიზნით ჩატარებული შეხვედრები, რომლებშიც მონაწილეობენ მხოლოდ მათ, ვინც მათი მიზნების მისაღწევად მზად არის.

არაფორმალური განათლება - განათლების მიწოდების ერთ-ერთი ფორმა, რომელიც ხდება მასწავლებლის მიერ სწავლების გარეგანი გარემოში, როგორც სპორტის, ხელოვნების, მუსიკის, თეატრის, ტურისტული აქტივობების და სხვა სახის აქტივობების დროს.

დასავლური განათლების მეთოდი - განათლების მიწოდების მეთოდი, რომელიც დაფუძნებულია ინდივიდუალურ სწავლებაზე, რომელიც ხდება მასწავლებლის მიერ სწავლების გარეგანი გარემოში, როგორც სპორტის, ხელოვნების, მუსიკის, თეატრის, ტურისტული აქტივობების და სხვა სახის აქტივობების დროს.

შემთხვევითი ჯგუფი - ჰერბერტ ბლუმერის ცნება. გამოხატავს სპონტანურად შეკრებილ ჯგუფს, რომლის წევრებიც დროებით უთმობენ ყურადღებას რაიმე საგანს ან მოვლენას და მალევე იფიწყებენ მას.

შემოსავალი - ის, რასაც ხალხი გამოიმუშავებს გარკვეული დროის განმავლობაში დასაქმების ან ინვესტირების გზით.

შერეული ოჯახი - ოჯახი, რომელსაც ქმნიან ადამიანები, ვინც უკვე იყვნენ ქორწინებაში და შვილებიც ჰყავთ.

შეფარდებითი სიდუხჭირე - განსხვავება ხალხის მოლოდინსა და მათ ფაქტობრივ პირობებს შორის.

ხინარაქორიუქონი იონი:

ՊՏԱՏԱԿԱՏ ԽՈՒՄԲ –
Հերբերտ Բլումერի
հասկացությունը:
Արտահայտում է տարբերայնորեն հավաքված խումբ, որի անդամները ժամանակավորապես ուշադրություն են դարձնում որևէ օբյեկտի կամ իրադարձության, և այն շուտով մոռանում են:

ՇԿԱՄՈՒՏ –
Այն, ինչ մարդիկ արտադրում են որոշակի ժամանակի ընթացքում՝ աշխատելու կամ ներդրումներ կատարելու ճանապարհով:

ԽԱՌԸ ԸՏԱՆԻՔ –
Ընտանիք, որը կազմում են մարդիկ, ովքեր արդեն ամուսնացած եղել են, և նրանք ունեն նաև երեխաներ:

ՀԱՐԱԲԵՐԱԿԱՏ ԱՐՔՏԱՈՒԹՅՈՒՆ –
Տարբերություն ժողովրդի սպասելիքների և նրանց փաստացի պայմանների միջև:

თეორიის მიხედვით, მდი-
დარი ინდუსტრიული ქვეყ-
ნები, რომლებიც ახორციე-
ლებენ მენეჯმენტს, ფინანსი-
რებას და გლობალურ
წარმოებას ტექნიკური
მხრით უზრუნველყოფენ.

**წარმომადგენლობითი
დემოკრატია** - დემოკრა-
ტიული სისტემა, რომელშიც
ხალხი უშუალოდ არ
აკეთებს პოლიტიკურ
არჩევანს, არამედ ირჩევს
საჯარო მოხელეებს.

**წარმომავლობითი
სტატუსი** - ხალხისთვის
სხვების მიერ მინიჭებული
სტატუსი.

წარმოშობის ოჯახი -
მკვიდრი ოჯახი, რომელშიც
შედიან დედ-მამა და და-ძმა.

წეს-ჩვეულებები - ყოველ-
დღიურ ყოფაში გამჯდარი
ჩვევები.

ხამასკარცეჩი თხათუქან
ხამადაჟან, ხაროისთ
არეიუნსაქერა-კან
ერკრნერე, ირინჭ ცჳაოქიმ
ენ კათაქა-რიმიქ,
ჭისანსაქორმამჳ ს ციქაქ
არსათეიოქონს
ააქაქიმ თხანქსკან
სიქიმქ:

**სერჳსაგინი-გჳაქა სიღი-
ჳიქაქარასკან ხამა-სკარც,
ირომ ძიქიქიქიქი
ნიქასქიქინ გჳ კასარიმ
ქაქაქასკან რსთოიქონს,
აქ რსთოიმ ლ ხანრაქინ
აქაქთონსერქინ:**

**შაქი-სუსაქი
ჳარჳა-ჳიქაქა** - ძიქიქიქინ
ნიქინქინქი კიქიქი გნიქიქად
სკარცა-ქიქასკ:

შაქსას რსასიქ - წნიქ
რსთანიქ, ირე რაქსაგად ლ
ხიქიქ-ნიქიქი ს ქიქიქ-
ხიქაქინქიქიქ:

შესერ სჳ სიქიქიქიქიქიქ -
სთოიქა სქანქომ არმ-
საქიქიქად სიქიქიქ-
ქონსნერ:

ჭორი - დაუდასტურებელი ამბავი, რომელიც ერთი ადამიანიდან მეორეს გადაეცემა და უტყუარ ფაქტად მიიჩნევა, მიუხედავად იმისა, რომ მისი პირველწყარო ბუნდოვანი ან უცნობია.

ხუნტა - როგორც წესი, ხუნტას წარმოადგენს სამხედროთა ჯგუფი, რომელიც ძალაუფლებას რევოლუციის ან შეიარაღებული გადატრიალების გზით იკდებს ხელში.

ჯგუფი - ვინმეს, ან რაიმე მოვლენის გარშემო დროებით შეკრებილი ადამიანები, რომლებიც ვავლენას ახდენენ ერთმანეთზე.

ჯგუფური აზროვნება - ჯგუფის წევრების ტენდენცია, დაკარგონ კრიტიკული, ინდივიდუალური ფიქრის შესაძლებლობა იმ ღირებულებების გამო, რასაც ისინი

FASSASSA -
 Zhasstasatpax

ყათიმოქონს, որე მქ ანდჰიგ
 აქოსჰნ ლ ქოქანგქომ ს
 ხამარქომ ლ ხაქასთი
 ქასთ, ჯნაქად აქნ
 ხანქამანქჰნ, ნრ ნრ
 ზაქამან აოქოქრე ანქას-
 ქანაქჰ ლ ქამ ანქასქო:

ქორუსა - ნრქესე ქანონს,
 ქონსთან ხანქჰასანთომ ლ
 ქინქორასქანსქრქი ქთომქ,
 ნქქერ ქქქასანოქონსნ ქრქესე
 ღქქქნ ზნ ათონთომ
 ხქქაქოქოქოქასნ ქამ
 ნაქამასქან ხქქაქრქქამან
 ღანასაქარქოქ:

ქორსე - ნრქლ მქქქი ქამ
 ნრქლ ქრაქარქოქოქასნ ზოქრე
 ჭამანსსქაქოქრაქესე ხა-
 ქაქქაქად მარქქქ, ნქქერ
 აქქქესოქონს ზნ თქსქთომ
 მქქქანსე ქრა:

ქსქასზქს სსსოქოქოქოქოქოქ
 - ქამქი ანქამანსქრქი ხსქოქომ`
 ქოქრგქსლ ქრქესე ქსნაქქა-
 თასქან მთასოქოქოქასნ
 საროქოქოქონსქრ აქნ არქქ-
 ქქი ყათაქქათოქ, ნრ ნრანსქ

ერთმენეთის მიმართ სოლიდარობას ანიჭებენ.

ჯიჰადი - „წმინდა ომი“, უფრო ზუსტად, „საღვთო ბრძოლა“ ან „ძალისხმევა“, რაც ნიშნავს ისლამური იდეალებისადმი უსაზღვრო, ყოვლისმომცველ ერთგულებას.

ჰეგემონია - როგორც პოლიტიკური ტერმინი გულისხმობს ამა თუ იმ სისტემის ერთ-ერთი ელემენტის უპირატესობას ყველა დანარჩენთან შედარებით.

ჰიბრიდულობა - სოციალური და კულტურული, აღრევის მდგომარეობა.

ჰიპერურბანიზაცია - ქალაქების ზრდის დონე, რომელიც აფერხებს ინდუსტრიული და ეკონომიკური ზრდის სხვა ფორმებს და იწვევს საყოველთაო უმუშევრობას და სახელმწიფო სამსახურებში თანამშრომელთა სიჭარბეს.

მქიანსე ხანოესე ხამნ-რაჰოოქოქანსნს სს ჰნოიხიონ:

ფიჯარე - «სოიფე აყასოერადან», აპქექი დიჰო, «სოიფე აყაქყარ» კან «ფანქ», ისეჰ ნჰანასკიონ ს ქისანასკანს ვაჟაქარნსქი ხანოესე ანსახანს, ხამსაყარქასკ ხაქასთარქიოქონს:

ჰეფესიონს - ირახესე ქაჟაქასკანს თსქანს, სსჟაჟოქონს ს აყს კან აყს ხამსკარქი თარქსქიფ მსქი ანაპქსოქონს ქოქონსანსვადსქი ხამსანათ:

ქსანსათსიონიჟიჟი - სოქიას-ქასკანს ს მჰასკიოქაქიანს ქსანადქინს ქიქასკ:

ჰიფსიონიფასიფასი - ჰსაჟაქსსქი ადქი მასკარქასკ, იქრ ქოქონს-იქოთონს ს არქონსაქს-ქასკანს ს თსთსასკანს ადქი აყ დსქრ ს ხაროქონს ხამქნოქანსოქონს ვოქრდა-ვქსოქონს ს აქსთასკანს ჰანოაქოქონსსსქონს

პიპოთეზა - საცდელი დებულება, რომელიც წინასწარმეტყველებს, რა ურთიერთგავლენა ან კავშირი ექნება ორ ან მეტ ცვლადს.

ჰომოგენიზაცია - გაერთოვაროვნება; ყველა მხარისა თუ შემადგენელი ნაწილის (ქვეყნების) ტენდენცია დაემგვანონ ან გაიგივდნენ ერთმანეთთან.

აპლერიჟ ანბნასკადმ:

ՎԱՐԿԱՄ – Փորձարկման դրույթ, որը կանխատեսում է, թե ինչ փոխադրեցություն կամ կապ կունենան երկու կամ ավելի փոփոխականները:

ՀԸՄԻԳԵՆԻԶԱԿԻԱ – Միատար-բացում, բոլոր կողմերի կամ բաղադրիչ մասերի (երկրների) միտումը նմանվել կամ նույնանալ միմյանց: